

nt

naš tednik

LETO XXXX. Štev. 9 Cena 8.— šil. (200 din)
torek, 1. marca 1988

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Slika zgoraj: Slovenski oktet je s pesmijo čestital k odprtju nove tovarne v Borovljah. Spodaj: odprtja se je udeležil tudi državni poslanec Karel Smolle (v sredini: dir. Kalan)

Borovlje: zadnji petek so odprli podjetje UNIOR

„Podjetju in vsem, ki delajo v njem, želim vse najboljše za prihodnost,“ je v petek, 26. februarja 1988, dejal na otvoritvi tovarne UNIOR boroveljski župan dr. Krainer. Odprtje tovarne je bilo povezano s svečanim aktom, ki so se ga mdr. udeležili direktor tovarne UNIOR Žreče Osole, drž. poslanec Smolle, jugoslovanski ambasador na Dunaju Krstič, predstavniki osrednjih organizacij Wieser in Grilc, predsednik koroške trgovske zbornice Baurecht in Erwin Paska, ki je obenem nadomeščal tudi deželnega glavarja Wagnerja, ter seveda boroveljski župan dr. Helmut Krainer.

Olepšali pa so akt Slovenski oktet, mešani zbor iz Žreč ter ansambel Drava, povezoval pa je Horst Ogris. Direktor Osole je v svojem slavnostnem govoru dejal mdr., da so vzroki za ustanovitev tovarne v Borovljah bili izboljšanje jugoslovanske plačilne bilance, torej ekonomski vzroki. V Borovljah da bojo kompletirali produkcijski program tovarne in skušali dvigniti konkurenčnost na svetovnem trgu ter

Tednikov komentar

Pogovor, ki je bil v prejšnji številki Našega tednika objavljen z dr. Matevžem Grilcem in državnim poslancem Karlom Smolletom, je pri večini naših ljudi odjeknil zelo pozitivno. Izjave obeh slovenskih zastopni-

radia, trgovske akademije, finančne podpore in otroških vrtcev. Sosvet pa bi lahko bil tudi forum, v katerem bi se razpravljalo (in našlo stališče) o šolstvu.

Odvisno je v prvi vrsti od

„Kje ostaja vaša resnost?“

kov so bile konkretne in perspektivne. Kljub diferencirani in kritični oz. realistični analizi manjšinskopolitične stvarnosti niso manjkali konkretni predlogi za možen premik z mrtve točke.

Taka možnost se ponuja med drugim s (čimprejšnjim) vstopom v sosvet. Lahko bi dejansko prišlo do bistvenega premika v zadevi televizije in

nas samih, ali se bomo poslužili tega foruma.

Od nas pa bo tudi odvisno, ali bomo pripravljene postopati tako, da si ne bomo zapravili zaupanja — vsaj ne pri naših odkritih prijateljih. S tem, da ti ne bodo imeli razloga očitati nam: „Vi pa res ne veste, kaj hočete. Kje ostaja vaša resnost?“

Zato: kdor se danes na Koroškem postavlja proti paketu, ki ga je še malo prej na dunajskem pogovoru z Neisserjem in Löschnakom docela podprl, tega tudi njegovi največji zagovorniki ne morejo razumeti. In kdor v šolskem vprašanju propagira sklepe preko vmesnega poročila zvezne pedagoške komisije, ta ne more biti v oporo tistih, ki iščejo skupno rešitev s Slovenci.

Se bodo naši odgovorni zastopniki tega dovolj zavedali? Bilo bi potrebno. Kakor bi bilo tudi potrebno, da bi v tem smislu nastopali enotno, in to ne samo na Dunaju. Kajti tako bi naši nasprotniki proti nam težje argumentirali — predvsem še zunaj Koroške ter zunaj Avstrije. -Kuj-

Drage bralke, dragi bralci!

Naslednja številka NT ne bo izšla 8. marca, temveč 12. marca — ob 50-letnici anšlusa. Dobili jo boste dan prej, v petek.

S tem se hočemo pokloniti zlasti pred tistimi, ki so po Hitlerjevi zasedbi trpeli za svobodo Avstrije.

Uredništvo

MI V PARLAMENTU

Precej Slovencev se čudi, da se po zadnjih pogovorih z Zvezno vlado slovenski zastopniki niso vrnili spet praznih rok na Koroško. Po desetletnih neuspešnih pogajanjih se nekaterim zdi ta uspeh tako neverjeten, da kar na široko razglašajo svojo skepso nad rezultati teh pogovorov. Škoda, da zastopnika ZSO svoje skepse nista tolmačila tudi Neisserju in Löschnaku.

Zakaj je Zvezna vlada po desetletjih ignoriranja zahtev koroških Slovencev zdaj

PIŠE RIHARD GRILC

dajami v televiziji in radiu ter finančno podporo osrednjim organizacijam. Že dan navrh so sledili pogovori med Smolletom in ministroma.

Skoraj istočasno se je Smolle pogovarjal s finančnim ministrom Lacino in državnim tajnikom Dietzom o financiranju osrednjih organizacij.

Že jeseni je Smolle kontaktiral generalnega intendanta Podgorskega v zvezi z manjšinskimi oddajami v avstrijski televiziji in radiu.

Delo je pogoj za uspehe

naenkrat pripravljena vsaj v nekaterih točkah uresničiti naše predstave? Se je avstrijska manjšinska politika res čez noč spremenila?

Glavni razlog je v tem, da so bili ti pogovori z naše strani temeljito pripravljene. Medtem, ko smo v prejšnjih letih radi predajali memorande, smo tokrat konkretno izformulirali, kako si kratkoročno predstavljamo rešitev štirih vprašanj.

Medtem, ko so v prejšnjih letih pričeli pogovori šele z vstopom v sobo ministra, smo tokrat tolmačili naše predstave s temi, ki so posedno ali neposredno pristojni za manjšinsko vprašanje pri Zvezni vladi in ORF-u že pred pogovornim terminom.

Smolle je jeseni 1987 naslovil pismo na zveznega kanclerja Vranitzkega in na ministra Neisserja in Löschnaka, v katerem je konkretno izformuliral naše zahteve v zvezi z otroškimi vrtci, dvojezično trgovsko akademijo, slovenskimi od-

Podgorsky je nato dal dr. Nagillerju nalog, da naj izdelava koncept za manjšinske oddaje. Informacijski center avstrijskih narodnosti je pripravil pogovor med dr. Nagillerjem in zastopnikom avstrijskih manjšin, ki je bil osnova za koncept dr. Nagillerja. Stalno kontaktiranje ministra Neisserja in ministrice Hawlicekove je privedlo do tega, da je ministristvo izdelalo koncept za realizacijo dvojezične trgovske akademije. Redni pripravljajni pogovori z dr. Holzingerjem, ki je odgovoren za manjšinsko vprašanje pri zveznem kanclerju, so osnova za ponudbe, ki sta jih predložila Neisser in Löschnak.

Rezultati pogovorov gotovo še niso vzrok za evforijo. Sa pa majhen korak do enakopravnosti slovenske manjšine. Iz teh pogovorov smo se pa lahko naučili, da le konkretno in sistematično delo privede do uspehov, godrnjanje samo pa služi zgolj samovšečnosti.

Slovensko in nemško govoreči dijaki pripravili prireditev v pomislek „Mi sami smo naše upanje“

V petek, 26. februarja, so imeli dijaki v koncertni hiši v Celovcu „prireditev v pomislek“. Na to prireditev je vabil deželni šolski svet, geslo pa je bilo „Mi sami smo naše upanje“. Za kuliso na odru so skrbeli pevci mešanega mladinskega zbora Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu in zbor Zvezne gimnazije Celovec-Vetrinj. Skupno sta ta dva zbora na začetku v obeh deželnih jezikih zapela koroško himno. Simbolični trenutek že ob začetku je našel nadaljevanje tudi v nadaljnjem poteku prireditve.

Pesem in beseda sta bili v slovenskem in nemškem jeziku. Tako so dijaki ljudske šole v Kotmari vasi pokazali in dokazali sožitje v obeh deželnih jezikih. Predvsem je na tej prireditvi šlo za pojem svo-

bode človeka. Za človeka, ki je „kot najbližji“. To je bilo videti tudi v razstavi, ki so jo pripravili dijaki raznih šol na Koroškem. Razstava sama je bila nekaj posebnege. Šlo je za dela dijakov, ki so

Obisk parlamentarcev ÖVP v dvojezičnih šolah

Prihodnjo sredo, 2. marca, bodo zvezni parlamentarci ÖVP, ki so hkrati člani parlamentarnega odbora za šolstvo, obiskali ljudsko šolo na Žihpoljah in Ziljski Bistrici. Parlamentarci so sami izrazili željo, da bi spoznali, kako se pouk v dvojezičnih razredih dejansko od-

vija. Delegacijo bo vodil predsednik parlamentarnega pododbora za šolstvo Schäffer, ki je hkrati predsednik deželnega šolskega sveta za Salzburgsko. Da je prišlo do te ekskurzije, za to ima veliko zaslugo tudi Karel Smolle.

Pogovor z veleposlanikom SFRJ Milošem Krstičem

Prejšnji četrtek, 25. februarja, je jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Miloš Krstič obiskal Koroško. Na sporedu njegovega obiska so bili mdr. tudi pogovori z deželnim glavarjem Wagnerjem in s predstavnikoma obeh slovenskih osrednjih organizacij.

V imenu Narodnega sveta sta jugoslovanskega veleposlanika pozdravila predsednik dr. Grilc in podpredsednik mag. Warasch, v imenu Zveze slovenskih organizacij pa pod-

predsednik ravnatelj Kukovica in tajnik dr. Sturm. Zastopniki koroških Slovencev so visokega gosta informirali o trenutnem položaju slovenske narodne skupnosti, pri tem so bili v ospredju tudi aktualni razvoj v šolskem vprašanju ter vprašanja v zvezi z zadnjimi pogajanjimi med zastopniki vlade in koroških Slovencev.

Pogovor z ambasadorjem Krstičem je bil na generalnem konzulatu SFRJ v Celovcu.

Borovlje: zadnji petek odprli UNIOR

(Nadaljevanje s 1. strani)

UNIOR in prikazal, da je tako tehnološko kakor tudi socialno na zelo visokem nivoju. Dr. Erwin Paska je prinesel pozdrave deželnega glavarja in dejal, da Koroška specifično podpira razna podjetja, kar pomeni, da za vsako podjetje skuša pripraviti najboljša izhodišča.

Boroveljski župan pa je mdr.

dejal, da je današnji dan za Borovlje velik dan, posebno ga še veseli, da se po letih krize spet množijo delovna mesta v Borovljah, torej je optimizem, da bo UNIOR uspel, res upravičen.

Po otvoritvi so si gostje ogledali produkcijske prostore in se na lastne oči prepričali o sodobnosti podjetja UNIOR.

Franc Wakounig

Koroško himno so šolarji zapeli v obeh deželnih jezikih.

Martina Lutra Kinga. Dejal je: „I have a dream...“

S to prireditvijo so dokazali dijaki obeh narodnih skupnosti na Koroškem, da želijo iti skupno pot.

Ob robu povedano Politiki se niso naučili poslušati

V prvi vrsti so sedeli tudi tokrat politiki raznih strank. „Mi sami smo naše upanje“, je bilo geslo prireditve. Dijaki so prikazali svoj način sporazumevanja. Skupno so spregovorili in peli v obeh deželnih jezi-

Do predloga SP/VP/FP (zaenkrat) ni prišlo

Bilo je predvideno, da bi v prejšnjem tednu SPÖ, ÖVP in FPÖ podpisale skupen iniciativni predlog o novi ureditvi dvojezične šole na Koroškem in ga prav tako v prejšnjem tednu vložile v parlament. Do tega ni prišlo, ker nasprotuje šef svobodnjakov Haider predsednikoma parlamentarnih klubov SPÖ in ÖVP, Fischerju in Königu, predvsem v vprašanju asistenčnih učiteljev. Fischer: „Če Haider ne bo spremenil svojega stališča, ne bo prišlo do takega iniciativnega predloga v parlamentu.“ Bosta Fischer in König vztrajala na tem stališču (kar bi pomenilo konec tristrankarskega pakta) ali pa se bo zgodilo to, česar smo bili že doslej vajeni: da bosta namreč SPÖ in ÖVP spet enkrat kapitulirali pred FPÖ?

stičnega učitelja Fischerjev dvojezična kvalifikacija je samo predlog na zahteva dvojezičnosti: „zaželena“.

Z velikim vikom in krikom je včerajšnja Krone Zeitung razbojavala, da so se v Rožu oz. v Šentjakobu v Rožu spuntali verniki proti neprijaznemu župniku. Ne samo, da je trmast in neverjetno intoleranten, ampak božje službe so samo slovenske, kar ljudje hudo razburja. Zadnji povod za punt

nega ni dejal, ker je itak vsak vedel, da ni hodil v cerkev. Sploh pa je on, župan, častnikarja napolnil k župniku oz. k župnijskemu svetu, ker občina ni in ne bo dajala navodil župniji.

Napadi na slovenske duhovnike v koroških medijih niso nič novega. Še vselej so se

Župan Gressl: „Moj citat v Krone ne drži!“

pa da je bil pogreb socialističnega podžupana Gitschtalerja, na katerem da je župnik Marketz „rajnega postavil na sramotni steber, ker v svojem življenju ni obiskoval nedeljske božje službe“ (tako citira Krone župana Gressla).

Na koncu pa pisec članka citira „marsikatero občano“, ki potem župniku Marketzu očitava „protidržavne (staatszersetzende) aktivnosti in da po gostilnah ščuva mladino k zavračanju vojaške službe“.

Župnik Marketz je bil zdoma, zato ga nismo mogli povprašati k očitkom. Župan Gressl pa je ves ogorčen dejal, da tega, kar stoji v Krone, nikoli ni dejal: „Ta izjava ne drži!“ O Gitschtalerju župnik Marketz ničesar napačnega, neresnič-

doslej izkazali kot docela in iz trte zviti, predvsem očitek, da so obredi „samo slovenski“.

V Šentjakobu so razen prve nedeljske božje službe (ob 7.30) vse maše in vsi obredi dvojezični, tudi čez teden.

Po svoji dimenziji in usmerjenosti grozen in grozljiv pa je očitek „protidržavnih aktivnosti“ (staatszersetzender Aktivität). Podobnosti z nacistično terminologijo so srhljive in se same vsiljujejo: pod nacizmom so ljudem sekali glave, jih spravljali v kacete in pobijali na strelnih peletonih zaradi „wehrkraftzersetzender Tätigkeiten“. Kam bodo postavili Pepa Marketza?

Grozno — in to v letu 1988!

Vlada poslala memorandum

Kakor smo v prejšnji številki poročali, je dunajska vlada obljubila, da bo poslala memorandum o zadnjem pogovoru med dr. Löschnakom in dr. Neisserjem ter predstavnikoma NSKS in ZSO. Prejšnji petek je bil memorandum poslan. Zapisnik je korekten; v bistvu smo dobili z Dunaja potrjeno, kar so se naši zastopniki zmenili z obema ministroma.

Haiderja (kakor tudi koroško ÖVP; koroška SPÖ se še ni docela izjasnila) zelo moti, da je kot razredni učitelj predviden dvojezični učitelj. Zato grozi s tem, da takega iniciativnega predloga ne bo podpisal. Fischer je na to odgovoril: „V poštev pride samo skupen predlog. Če Haider ne bo podpisal, potem ne bo prišlo do nobenega predloga.“

Naš državni poslanec Karel Smolle je v pogovoru z Našim tednikom dejal: „Vse je odvisno od obeh večinskih strank. Haiderjeva računica se bo izpolnila, če se bosta SPÖ in ÖVP pustili od njega gnati.“ Nadalje je Karel Smolle opozoril na to, da so tudi Slovenci izdelali predlog o šolskem zakonu. Smolle: „V parlament ga bomo vložili, ko bo vložen tudi vladni predlog.“

Škofija je predstavila svoj proračun

„V primerjavi z različnimi nalogami, ki so ji naložene, Cerkev ni bogata“, je dejal v četrtek, 25. 2. 1988, ob priliki predstavitve škofijskega proračuna škof Kapellari. Škofijski proračun je predstavil skupaj z vodjo škofijske finančne komore, dipl. trg. Rauchensteinerjem, dipl. ing. Breitfuß pa je spre-

govoril o gradbenih načrtih ter o financiranju letih.

Tudi letošnji proračun je, kakor kažejo številke, izravnani: 207 milijonov šilingov pri dohodkih in izdatkih: je na nivoju manjšega mesta, vsekakor pa nižji od proračuna deželnega gledališča.

Glavni vir dohodkov je cerkveni prispevek z 82% ali 169,5 milijoni šil. (na Koroškem ga mora plačevati okoli 285.000 vernikov), 26,6 milijonov vrača država iz svojčas od nacistov konfiscirane cerkvene posesti, ki je Cerkev ni dobila povrnjene, 11 milijonov pa prihaja iz prodaje cerkvenih zemljišč in naložb. Koroška Cerkev ima danes okoli 3000 ha lesa in isto površino obdelovalne površine. Škof pa ima na Blatnici 8000 ha veliko posest, ki pa po njegovih izjavah zagotavlja financiranje 120 delovnih mest in vzdrževanje raznoraznih inštitucij in poslopij. Od leta 1945 do danes je Cerkev prodala okoli 900 ha zemljišč, pretežno kot gradbene parcele.

Izdatki pa so: plače za duhovnike in laike 122 milijonov, podpore župnijam, akcijam, osebam 28 milijonov, podpora pri gradnjah in renovacijah cerkva (Cerkev mora na Koroškem vzdrževati nad 1500 zgradb) znaša 41 milijonov in pa drugi izdatki 14 milijonov šilingov.

V diskusiji je škof poudaril, da prodaja cerkva, kot se to dogaja npr. v Angliji, na Nizozemskem in tudi v Nemčiji, za koroško Cerkev sploh ne pride v poštev, ker tu gre za sakralne zgradbe in za skupno kulturno dediščino dežele. Ne prodaja, ampak vzdrževanje. Zato pa Cerkev predlaga tudi spremembe v zakonu o spomeniškem varstvu, kajti glavnino vzdrževanja nosi ona, ob tem pa letno plača državi 150 milijonov šilingov davka na promet, ker ohranja te spomenike. Od države pa dobi le 45 milijonov podpore. Cerkev predlaga dvig podpore na višino davka.

Predstavila sta proračun škofijski finančni minister Rauchensteiner in škof Kapellari.

Večji gradbeni projekti cerkve so renovacija stolnice v Krki, popravilo gradu Straßburg in Hemi-na hiša v Brezah, kjer bo v prostori nekdanjega samostana dominikank nastal dom za težko prizadete (20 milijonov šil.). Cerkev bo prodala za gradnjo zemljišča, del denarja pa si pričakuje od posebnega ofra v cerkvah in podpor.

Z določenim zadovoljstvom je bilo ugotovljeno, da je plačilna

morala pri cerkvenem davku kar zadovoljiva in da se je lani prvič zmanjšalo tudi število izstopov iz Cerkve.

Glede papeževga obiska sta škof in vodja finančne komore ugotovila, da bo škofijo stal okoli dva milijona šilingov, da pa je seveda neverjetno večji pastoralni in spiritualni učinek. Papež bo pri maši spregovoril v treh jezikih: slovensko, nemško in italijansko, pa tudi sicer bo papeževa maša

večjezična. Njegov obisk na Koroškem je zgolj pastoralnega značaja. Priprave za obisk so večidel zaključene, tudi razstava o Hemi na Straßburgu.

Na vprašanje, ali je možno, da bo škof Kapellari postal primas Germaniae, to je salzburški nadškof, je škof sicer odgovoril, da ne, vendar pa ni zanikal, da ne bi bil v trojnem predlogu, ki je trenutno v Vatikanu.

Franc Wakounig

Ko je dipl. inž. Josef Riegler prevzel zvezno ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, so predvsem funkcionarji ÖVP na glas oznanjali, da se bo sedaj za kmete marsikaj spremenilo na boljše. Zakaj? Ker je bil predhodnik Rieglerja, Schmidt, sicer gospodarstvenik, v nobenem oziru pa ne kmet. Poleg tega je imel še markantno napako in sicer, da je bil kot minister za kmetijstvo socialist.

V času Schmidta se za kmete ni kaj spremenilo na boljše, nasprotno, eksport agrarnih produktov so se znatno zvišali in s tem tudi potrebna podporna sredstva za eksporte, tako da je v zveznem bičeu za kmetijstvo zmanjkalo finančnih sredstev. Kot smo od funkcionarjev ÖVP dostikrat slišali, je te „stare dolgove“ moral prevzeti Riegler.

Ko je novemu ministru uspelo

PIŠE HEIDI STINGLER

Beseda kmetu in kmetici

Več denarja — toda ne za kmete!

pridobiti za kmetijski biče 1988 111 milijonov dodatnih sredstev, so kmetje bili prepričani, da je optimističen pogled v bodočnost po dolgem času zopet upravičen. Toda kmetje od tega denarja doslej še niso kaj profitirali in tako smo si stavili vprašanje, kam so šla ta dodatna sredstva.

Tako so se na primer stroški za nastavljenec zvišali v primerjavi z letom 1987 za 19,33%. Nadalje je v bičeu 1988 skoraj 14% dodatnih sredstev za izravnavo mlečne cene. Zato pa kasira zvezno ministrstvo za kmetijstvo od kmetov odslej še višji splošni prispevek za prodajo mleka kakor bi bilo po

ugotovitvi fonda za mlečno gozdarstvo potrebno. Še pred dve leti pa je ÖVP glasno zahtevala črtanje tega prispevka.

Za naše južnokoroške kmete, ki imajo svoje obrate predvsem v gorskih legah, se stavlja vprašanje, kaj bo storil Riegler zanje, da bodo v teh strukturah lahko preživeli kot kmetje.

Upam, da bo tiste kmete, ki so se odločili pri kmečkoborskih volitvah za to, da so svoj glas dali funkcionarjem ÖVP, zadovoljila reprezentacija sledeče številke: v primerjavi z letom 1987 je predvideno zvišanje podpore gorskim kmetom za cela 2%.

Če si boste sedaj morda prvič v življenju želeli, da ne bi bili kmetje, ampak nastavljenec na nekem uradu, ki menda deluje v korist kmetom, naj vam bo to poželenje odpuščeno.

Z dr. Požarnikom se je pogovarjal glavni urednik Janko Kulmesch

N A Š

G O S T

NAŠ TEDNIK: Kateri so v Vaših očeh trenutno največji ekološki problemi v Sloveniji?

DR. POŽARNIK: Ekološki problemi so v Sloveniji — podobno kakor v drugih predelih Evrope — veliki. Opažamo propadanje celotnih eko-sistemov. To se pravi: v Sloveniji je npr. že več ko polovica gozdov bolnih. Velik del stoječih in tekočih voda je iz leta v leto bolj onesnaženih, isto velja za zemljo. Imamo vedno manj poljske zemlje, zaradi pozidovanja.

NAŠ TEDNIK: Vi prihajate tudi iz medicine. Kako pa trenutno ekološko stanje vpliva na zdravje Slovencev?

DR. POŽARNIK: Klasični bolezni kakor kuga ali kolera danes seveda ni več. So pa danes druge hude bolezni, ki so na primer povezane s kvaliteto zraka. V določenih predelih Slovenije npr. otroci v dveh letih v povprečju štirikrat grejo k zdravniku — ker imajo težave z dihanjem. Tam, kjer tovarn, ki bi močno onesnaževale okolje, ni, grejo k zdravniku povprečno samo enkrat v letu. Nedvomno so se povečale bolezni, ki so povezane s slabo vodo in hrano. Vedno več raka je na prebavilih in želodcu, kar je nedvomno posledica naše napačne prehrane. To pa je spet posledica interesov agrokombinativ, ki nam dajejo nenaravno in vedno bolj kemično onesnaženo hrano. Po drugi strani vemo, da ima polovica bolnikov duševne bolezni; so zlasti rezultat stresa ter napačnega načina življenja. Ves kup duševnih in telesnih bolezni pa je seveda povezan tudi z radioaktivnostjo.

NAŠ TEDNIK: Omenili ste radioaktivnost. Imate v Krškem jedrsko elektrarno. ki ravno v Vaši deželi vznemirja duhove. Kakšno je trenutno uradno stališče v zadevi jedrske elektrarne Krško?

DR. POŽARNIK: Na pobudo ekoloških društev in potem Socijalistične zveze delovnega ljudstva (SZDL) je bila lani problemska konferenca, na kateri je bil najprej sprejet moratorij do leta 2000. To pomeni, da se do leta 2000 v Sloveniji ne bi gradilo novih jedrskih elektrarn. Sedaj se tudi pri zvezni skupščini v Beogradu pripravljajo moratorij za vso Jugoslavijo. Sprejeli ga bodo v naslednjih mesecih. V prvi vrsti pa je proti temu hrvaška republika. Na Hrvaškem naj bi se gradila druga jedrska elektrarna, konkretno v Prevlaki. Hrvaška ima od vseh republik največje pomanjkanje električne energije. Kljub temu vse kaže, da bo ta moratorij za vso Jugoslavijo sprejet. Delno zato, ker ni denarja, verjetno pa — bistveno manj — tudi zaradi rastoče kritične zavesti do jedrske energije.

NAŠ TEDNIK: Pravite, da so ljudje postali bolj kritični. Če bi v

Sloveniji prišlo do referendumu o jedrskih elektrarnah: bi večina prebivalstva odklonila nuklearke iz prepričanja?

DR. POŽARNIK: Take ankete javnega mnenja so bile narejene tako v Sloveniji kakor v nekaterih drugih delih Jugoslavije. Približno 80% ljudi je proti nadaljnji gradnji jedrskih objektov.

NAŠ TEDNIK: Zakaj?

DR. POŽARNIK: Mislim, da se je ta kritična zavest, ki je bila prej prisotna pri nekem manjšem delu raznih društev za varstvo okolja, razširila. Zlasti po Černobilu, ko so je izkazalo, da bojazen pred nuklearkami niso prazni strahovi, temveč realna nevarnost. Poleg

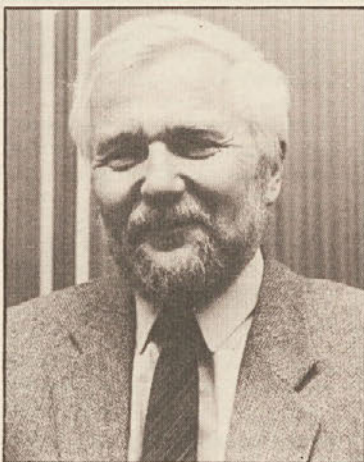
proti volji ljudstva. Ker danes vemo, v Sloveniji zanesljivo ni občine, ki bi pristala, da bi na njenem teritoriju prišlo do takega skladiščenja. Zato se Slovenija danes že pogovarja s hrvaško vlado, ker pravi: če imamo mi v Sloveniji že nuklearke in rudnik urana, naj pa Hrvaška vzame vsaj radioaktivne odpadke. Ali bo Hrvaška na to pristala ali ne, ne vem. So tudi indicije, da naj bi se Jugoslavija povezala npr. s Kitajsko in da bi te odpadke odlagali v puščavi Gobi.

NAŠ TEDNIK: Obstajajo raziskave, da porabi Slovenija preveč energije — namreč približno toliko kakor Avstrija, čeprav je avstrijski brutonacionalni produkt

Da naj gre za neko kemično industrijo na robu Ljubljane, kjer so ljudje čisto spontano rekli: „Ne!“ Ali pa za skladiščenje radioaktivnih odpadkov npr. v okolici Šoštanj, kjer so ljudje enostavno šli na cesto. Mislim, da se ta samoiniciativna tudi veča.

NAŠ TEDNIK: Omenili ste mladino. Kakšno je sodelovanje med mladino in etablirano družtev za varstvo okolja?

DR. POŽARNIK: Včasih boljše, včasih slabše. Mladina želi sama zavzeti svoja stališča, noče se ozirati na neko drugo društvo. Kljub temu misli, da ni večjih problemov.

Majhna možnost, da bi Krško zaprli

Prof. dr. Hubert Požarnik, po poklicu psiholog, šteje v Sloveniji med najbolj goreče borce proti propadanju eko-sistemov ter jedrski energiji. Kljub temu je skeptičen, da bo prišlo do zaprtja JE Krško.

tega mislim, da so ljudje sploh bolj senzibilizirani za vprašanja varstva okolja. Zato se tudi bolj javno postavljajo na noge.

NAŠ TEDNIK: So v Vaših očeh razne javne ustanove, kakor npr. izvršni svet oz. vlada ali pa Skupščina Slovenije, dovolj aktivne in dosledne pri reševanju teh problemov?

DR. POŽARNIK: Za Slovenijo je bil, kakor rečeno, sprejet moratorij do leta 2000. Tudi naša energetska politika se je dolgoročno temu prilagodila. Dejstvo je, da v Sloveniji v letu 1988 ne planiramo povečanja produkcije energije. Sicer pa smo še daleč od tega, da bi imeli kompleksen program za varčevanje ter alternativne vire energije. Ampak počasi se tudi v tej smeri nekaj premika. Slovenija je v tem trenutku v veliki meri sanirala rudnik urana Žirovski vrh, čeprav je tam še vrsta problemov. Še vedno ostaja problematično tisto skladišče urana, ki je zunaj na prostem odprto in sega v okolje. To bodo morali v naslednjih letih spraviti nazaj pod zemljo. Največji problem pa je seveda vprašanje skladiščenja radioaktivnih odpadkov zlasti iz jedrske elektrarne Krško. To je popolnoma nerešen problem. Vlada je zagotovila, da ne bo določila nobene lokacije

za polovico manjši od avstrijskega. Očitno bo treba z energijo bolj varčevati. Vidite Vi za to kako možnost?

DR. POŽARNIK: V Sloveniji je trenutno tako, da porabi industrija nekaj manj ko polovico vse energije, gospodinjstvo približno tretjino, ostalo pa promet. To se pravi, da bi bilo varčevanje v industriji in gospodinjstvu še posebno potrebno. Poleg tega pa nas trenutno vlečejo navzdol še stari grehi. To sta predvsem tovarna aluminija v Kidričevem in pa železarna na Jesenicah, ki sta ogromna porabnika električne energije. Kolikor vem, se je Slovenija dogovarjala z Avstrijo, da bi Avstrija zagotovila energijo za aluminijski kombinat. Avstrija bi za to bila pripravljena pod enim pogojem: mi bi za to energijo morali plačati z neobdelanim aluminijem, kar pa za nas ne bi bilo možno.

NAŠ TEDNIK: Društvo za varstvo okolja Slovenije smo že predstavili v pogovoru s predsednico Jelko Kraigher (poletje 1987). So v Sloveniji še druge skupine ali gibanja, ki se ukvarjajo z reševanjem ekoloških problemov?

DR. POŽARNIK: Tako gibanje je predvsem znoraj mladine. Poleg tega pa opažamo še en fenomen: veliko takih gibanj je spontanih.

NAŠ TEDNIK: Kakšen pa je odnos ekologov do vladnih ustanov?

DR. POŽARNIK: Mislim, da je v vladnih ustanovah prišlo do večje ekološke zavesti. Odkod ta zavest? Ali je to res iz srca prišlo? Ali je to res iz ljubezni do narave prišlo? Ali pa je do tega prišlo samo zato, ker si enostavno nobena vlada ne more več dovoliti, da bi podpirala propadanje celih ekosistemov. Pritisk javnosti je vedno večji.

NAŠ TEDNIK: Pravite, da je v Sloveniji odpor proti nuklearni energiji vedno večji. Kakšne akcije so v bodočnosti še predvidene?

DR. POŽARNIK: Trenutno je gotovo največji odpor proti nuklearnim odpadkom in proti rudnikom v Žirovskem vrhu. Na drugi strani vidim jaz strašno majhno možnost, da bi Krško dejansko zaprli, ne da bi se sočasno zgodila cela vrsta ukrepov v smislu varčevanja in prestrukturiranja energetskih virov. Poleg tega moram upoštevati, da gre pol nuklearne energije iz Krške na Hrvaško. Če bi hoteli zapreti Krško, bi morala Slovenija dati manjkajočo energijo Hrvaški od kakih drugih virov. Tega pa pa Slovenija ni zmožna.

NAŠ TEDNIK: Hvala za pogovor.

„Vsaki ženski bi želela, da se udeleži tega tečaja“

Iz hektike tajništva in uredništva sem se odpeljala v Dom v Tinje, kamor so vabile udeleženke 14-dnevnega seminarja za ženske na tiskovni pogovor. Tečaj, ki ga prireja Katoliška socialna akademija tokrat že tretjič v Tinjah, z 11 udeleženkami ni ravno dobro obiskan.

Nizka udeležba pa sploh ni vplivala na kvaliteto tečaja in na dobro razpoloženje tečajnic. Čeprav so imele prvi dan še pomisleke, kako bo vse potekalo, so se v najkrajšem času znašle, kar je predvsem zasluga spretnega vodstva strokovnih spremljevalk tečaja: dr. Liselotte Wohlgenannt in mag. Marianne Haidinger.

Zelo je tečajnicam ugajalo, da so si celoten tečaj oblikovale po lastnih predstavah in željah. Pri skupinskem delu so bolj in bolj spoznavale sebe in druge in tako senzibilizirale čut obzirnosti in socialnosti. Ta mreža medsebojnega zaupanja je bila baza za sproščeno in prijetno medsebojno učenje. Veliko področij so obdelale ženske v Tinjah: preverile so, koliko so partijski programi bili uresničeni in koliko so le ostali lepe besede na belem papirju. Temeljito so razčlenile razne časopise; si ogledale film o življenju Mahatme

Gandija in se v tej zvezi veliko ukvarjale s pojmom nenasilnosti in kaj bi nenasilna akcija pripomogla k izboljšanju in k rešitvi raznih problemov npr. narodnostnega problema na Koroškem. Večinsko-manjšinski konflikt je seveda bil tema na tečaju, saj se mu ne moreš kar tako izogniti.

Kako pozitivno je ta metoda medsebojnega učenja odmevala pri tečajnicah, sem lahko razbrala z enajst srečnih obrazov. Februarja 1989 spet načrtujejo tečaj v Tinjah. Morda si pa ta ali ona že sedaj zabeleži termin, saj je ta tečaj res edinstvena možnost, da si sami privoščite nekaj dobrega.

Za zaključek pa še izrek, katerega sem se spomnila, ko sem bila med tečajnicami v Tinjah. Znani ameriški pedagog Carl Rogers je nekoč rekel: „Najboljši pedagog je tisti, čigar učenci rečejo, da so se sami naučili to, kar znajo.“

Milka Hudobnik

Predavanje v Šmihelu

„KOROŠKI SLOVENCİ IN PRIKLJUČITEV“

Predava: dr. Theodor Domej, Celovec

Čas: v četrtek, 10. 3. 1988 ob 19.30

Kraj: farna dvorana v Šmihelu

„AVSTRIJA V LETU 1938“

Predava: dr. Janko Zerzer, Celovec

Čas: v sredo, 16. 3. 1988, ob 19.30

Kraj: farna dvorana v Šmihelu

„NACIONALNI SOCIALIZEM NA KOROŠKEM“

Govori: mag. Ulfried Burz, Celovec

Čas: sredo, 23. 3. 1988, ob 19.30

Kraj: farna dvorana v Šmihelu

● Sele-Kot

Dia-predavanje „MALO GORA, MALO MORJA“ — nato PRIČEVANJA DOMAČINOV O LETU 1938

Čas: sobota, 5. 3., ob 19.30

Kraj: ljudska šola na Kotu

Prireditelj: SPD „Herman Velik“, Sele-Kot

Predava: Stane Soklič

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak torek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04 63) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

Veliko ljudi se je poslovilo od Podnarja, Valentina Waldhauserja, na slovenjeplajberškem pokopališču.

Pogreb Valentina Waldhauserja, p. d. Podnarja

Velika množica je v ponedeljek, 22. februarja, pospremila Valentina Waldhauserja, po domače Podnarjevega očeta, na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče v Slovenjem Plajberku. Valentin Waldhauser je preminil v soboto, 20. februarja, po težji bolezni.

Mašo zadušnico je imel domači župnik Jančar, v cerkvi in ob grobu pa je pel plajberški moški cerkveni zbor pod vodstvom Mirka Laueggerja. Teško je bilo slovo pevcev od sopevca, ki je od svoje mladosti sem prepeval sebi in drugim v veselje ter Bogu v čast. Na grobu je v imenu Narodnega sveta koroških Slovencev, čigar dolgoleten član in odbornik je rajni bil, spregovoril dr. Valentin Inzko, bivši predsednik NSKS. Dejal je, da se koroški Slovenci še v prav posebni meri zamislimo ob odprtem grobu človeka, ki je bil živ ud narodnega organizma, ki je z dejavnostjo in zgledom prispeval

svoje k ohranitvi slovenske besede in kulture v naši deželi. Valentin Waldhauser se je zavedal, da bomo preživeli, če bomo vsak v svoji družini in okolici ohranjevali to, kar smo duhovno prejeli od naših prednikov in storili to, kar od nas pričakuje narodna skupnost. Dr. Inzko je poudaril, da se je rajni živo in krepko zavzemal za samostojen nastop koroških Slovencev pri volitvah, pa najsi so to bile občinske, kmečkozbornske ali deželnozbornske. Poudaril je, da je rajni bil zgled družinskega očeta, zavednega člana naše narodne skupnosti, ki je bil prežet s trdno vero v bodočnost našega človeka na Koroškem. Svoje ideale je posredoval otrokom, ki so aktivno vključeni v kulturno, gospodarsko in politično ustvarjanje koroških Slovencev.

Naj Valentin Waldhauser mirno počiva v domači zemlji! -fw-

ZAHVALA

Ob izgubi mojega dragega moža in našega dobrega očeta

Valentina Waldhauserja
pd. Podnar

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so spremili dragega rajnega k zadnjemu počitku.

Posebna zahvala velja župniku gospodu Jančarju za mašna in pogrebna opravila, gospodu dvor. svetniku dr. Inzku za tolažilne nagrobne besede, zdravniku dr. Wuttlju za vztrajno in skrbno zdravniško pomoč ter cerkvenemu zboru in vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam stali v teh težkih urah ob strani.

Bog plačaj tudi vsem, ki so slovo olajšali z molitvijo in venci.

Poden, dne 23. februarja 1988

družina Podnar

Libuče / Šentjur: slovo od Gradišnikovega Štefana

Štefana Skutlna — ali kakor smo ga pri nas klicali: Gradišnikovega Štefana — ni več med nami. V ponedeljek, 22. februarja, smo se od njega za vedno poslovili in ga pospremili v Spodnje Libuče k zadnjemu počitku.

Bil je mož, ki je poznal trdo delo, med drugim pri grofu, a tudi doma na Gradišnikovi kmetiji. Bil je mož, ki je spoštoval in negoval domačo, slovensko besedo, in ki je ljubil Boga ter Cerkev z vsem srcem.

Ni bilo nedelje, ko se ne bi peljal s kolesom dol od Gradišnika v več kilometrov oddaljeni Pliberk k sv. maši, ni bilo dneva ko ne bi z molitvijo izrekel čast in slavo Bogu, svojemu resničnemu Gospodarju. Kot mežnar pa je skrbel, da je „njegova“ šentjurška cerkev bila v res dobrih rokah.

Na vse to sta pri pogrebnih obredih opozorila tudi domači mestni župnik Alojzij Kulmesch in suški župnik Matej Igerc. Matej Igerc se je od raj-

nega Gradišnikovega Štefana, ki je umrl v 83. letu starosti, poslovil ob odprtem grobu predvsem še kot sosed in prijatelj že iz otroških let.

Že zgoraj smo zapisali, da je rajni Štefan nadvse ljubil tudi svoj narod, svojo slovensko materinščino. Ostal je narodu zvest ne samo do konca svoje-ga življenja. Izkazal mu je svojo čast tudi v času, ko je bilo življenjsko nevarno biti Slove-nec. Leta 1938, ko je bila „Volksabstimmung“ za priklju-čitev k nemškemu rajhu, je bil Gradišnikov Štefan edini, ki je — v Šentrupertu pri Velikovcu — glasoval proti. Ostal je trden v svojem prepričanju, kakor je bila trdna njegova vera — in njegovo življenje.

Poleg številnih žalnih gostov so Gradišnikovega Štefana pospremili k zadnjemu počitku tudi domači pevci „Kralja Mat-jaža“, občinska odbornika Jurij Mandl in Joško Nachbar, pod-župan mag. Raimund Grlic in predsednik Posojilnice Pliberk Lipej Kolenik.

Naj se Gradišnikov Štefan mirno spočije v domači zemlji. Ohranili ga bomo v lepem spo-minu.

Poslovili smo se od nje-ga tudi v prepričanju, da bo mu Bog kot pravičen sodnik povrnil vso to ljubezen, katere je bil od njega deležen On in smo je bili deležni mi. Kuj

• Šmihel

V teh dneh se po naših društ-vih vrstijo številna pričevanja o letu 1938. V nedeljo, 28. 2. 1988, je bilo pričevanje v Šmihelu, or-ganiziralo ga je KPD „Šmihel“. Geslo pričevanja v farni dvorani je bilo „Anschluß/priključitev“. Obisk je bil zelo dober, kar sam-o potrjuje, da je predvsem tu-di med mladino živo zanimanje za tiste usodne dni. V Šmihelu so pričevali dr. Anton Jelen z Dunaja, Helena Igerc iz Podkra-ja, Micka Bricman iz Strpne va-si, Amalija Krištof z Bistrice, Katarina Onič iz Večne vasi in dekan Kristo Srienc. Več o pričevanjih bomo poročali v po-sebnem članku.

Ob 40. obletnici ustanovitve Slovenske športne zveze vabijo

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu na

Jubilejni X. zimski pohod „Arlhova peč“ 1988 in smučarski tek

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo in opomin na 50. obletnico nasilne priključitve k nemškemu rajhu

ki bo v nedeljo, 6. marca 1988, s pričetkom ob 10. uri pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu
Smučarski tek (3 km — 1 krog): otroci do 10 let (letniki 1978 in mlajši) — dekleta do 16 let (1972—1977) — ženske do 30 let (1958—1971) — ženske nad 30 let (1957 in starejši)

Smučarski tek (7 km — dva kroga): fantje od 11 do 16 let (letnik 1972—1977) — moški do 30 let (1958—1971) — moški nad 30 let (1957 in starejši)

Pohod za pešce: Od Polanca preko bivškega partizanskega bunkerja do planinske postojanke „Koča nad Arihovo Pečjo“ (1084 m) in po drugi smeri nazaj mimo Resmanove lovske kočje do Polanca.

Prijave in štartnina. Prijave sprejemamo na dan prireditve med 9. in 10. uro. Štartnina znaša 50,— šil. za odrasle, in šil. 40,— (din. 3000,—) za otroke in mladince. Štartnina se plača pri prijavi. Pohodniki in tekači prejmejo na štartu kontrolni kartonček in značko, tekači pa še dodatno štartno številko.

21. pevsko srečanje „Od Pliberka do Traberka“

V soboto, 27. februarja je bilo pri Florijanu v Vogrčah že tradicionalno pevsko srečanje „Od Pliberka do Traberka“, kjer sodelujejo pevski zbori sosednjih ob-mejnih občin tostran in onstran meje.

V Vogrčah je nastopil in otvoril pevsko srečanje MOPZ „Foltej Hartman“.

S svojimi pesmimi v moderni priredbi je posebej navdušila pevsko-instrumentalna skupina iz Žvabeka.

Na prireditvi v Vogrčah so nastopili mešani pevski zbor „Mato“ iz Črne, moški pevski zbor SPD „Edinost“, „Foltej Hartman“ in pevsko-instrumentalna skupina KPD „Drava“ iz Žvabeka.

Krepko in moško so zadonele pesmi moškega zbora „Fol-tej Hartman“, katerega že ne-kaj časa vodi sin ustanovite-lja, Božo. Pevsko instrumen-talna skupina iz Žvabeka pa je posebej navdušila s slovenski-mi narodnimi pesmimi v mo-derni ritmični priredbi. Mnogo-

članski zbor „Mato“ iz Črne pa je z „Zdravico“ slovesno pričel svoj spored.

Med nastopi sta ob 230-letni-ci rojstva pesnika Vodnika čla-na „Oder 73“ — Krista Messner in Franci Kuežnik — recitala življenjepisa in pesmi Valentina Vodnika. Recital je naštudira-la Anita Hudl. V okviru tega pevskega srečanja je bila pri-reditev v Vogrčah edina na Ko-roškem. Podobne prireditve v Sloveniji pa so se že vršile. Skupna zaključna prireditev pa bo 13. marca v Črni.

**Za naš biro v Celovcu
 išče m o nameščenko
 z najmanj dveletno prakso
 za eno leto (kasneje možna
 trajna zaposlitev).
 Zaželeno znanje slovenšči-ne. Kandidatke naj se javijo
 po tel.: 0463/51 62 62**

Odvetnika v Celovcu

**Išče ta dvojezično tajnico.
 Interesentke naj pišejo na
 upravo Našega tednika pod
 šifro „zanesljiva“ ali pa se
 javijo po tel.: 0463/25 4 47
 zjutraj do 9. ure ali zvečer.**

Slovenski kulturni dnevi v izobraževalnem domu Mariatrust pri Gradcu

13. ROŽANSKI IZOBRAŽEVALNI TEDEN od 5.—13. marca 1988

Sodelujejo Slovenska prosvetna društva iz Bilčovsa, Borovelj, Kotmare vasi, Rožeka, Sveč, Šentjakoba, Šentjanža, Sel in z Radiš

Predavanja, pričevanja, obrezovanje sadnega drevja, spominska proslava, koncert, dan domačih jedil, ekskurzija

sobota 5. 3., 14,30	pričevanja domačinov	Borovlje pri Bundru
19,30	Karl Samonig: Izkušnje z obveznim dvojezičnim šolstvom	Kotmara vas pri Mežnarju
	dr. Peter Cstettner: Medkulturna vzgoja - možnosti in upanja	
ponedeljek 7. 3., 19,30	pričevanja domačinov	Bilčovs gostilna Miklavž
torek 8. 3., 19,30	pričevanja domačinov	Sele farni dom
četrtek 10. 3., 19,30	pričevanja domačinov	Sveče stara šola
19,30	dr. Avguštin Malle: Zgodovinski razvoj slovenskega šolstva na Koroškem	Radiše Kulturni dom
petek 11. 3., 19,30	dr. Matjaž Sienčnik Pogovor z otroškimi zdravnikom	Bilčovs gostilna Miklavž
19,30	"O, težki čas, ne vrni se" pričevanja o letu 1938 in dobi nacizma (video dokumentacija)	Št. Janž Tischlerjeva dvorana
20,00	dr. Teodor Domej: Koroški Slovenci in anšlus 1938	Rožek osnovna šola
sobota 12. 3., 12,30	dipl. ing. Franc Lombergar: Obrezovanje sadnega drevja, teorija in praksa	Kotmara vas stara ljudska šola in pri Waschnigu p.d. Cvažnar
16,30	Spominska proslava pojejo združeni moški zbori	Ljubeljski predor
19,30	Koncert MePZ "Rož", vodi Lajko Milisavljevič "Ponižani in razžaljeni" - pesmi zatiranih narodov	Št. Jakob Kulturni dom
nedelja 13. 3.	Dan domačih jedil	Sveče pri Adamu
19,30	Domače priče poročajo	Radiše Kulturni dom
sobota 19. 3.	Ekskurzija v KZ Mauthausen	

Iz zbora „Rož“ je prav za ta koncert zrasla instrumentalna skupina

Edinstven koncert Rož

Ta pesem „Bebsat san Kalgurutan“ filipinskih staroselcev je ena od dvaindvajsetih, ki jih bo mešani pevski zbor „ROŽ“ pel v šentjakobskem kulturnem domu v soboto, 12. marca 1988, na koncertu „PONIŽANI IN RAZŽALJENI — pesmi zatiranih narodov“.

Zbor „Rož“ je v preteklosti že nekajkrat ubral in nakazal nove poti in načine izražanja na področju pevske kulture, naj omenim le ziljsko ohcet „Vascit pr Zile“.

Kot nalašč za spominsko leto 1988 in za trenutno narodnopolitično situacijo v deželi pripravljajo pri Rožu ta koncert. Prve predstave in zamisli, da bi naštudirali pesmi manjšin in narodov, ki hrepenijo po svobodi in spoštovanju, so se v zboru pojavile pred tremi leti. Druge obveznosti in pa določena doba, da se stvar tudi udejanji, so prispevale svoje, da zamisel v teh dneh dozoreva. S polno paro in koncentrirano pa vadijo od Pastirske igre naprej.

Ko so se dokončno odločili za ta koncert, so na podlagi prednostnih list sestavili program. Potem se je začelo is-

kanje pesmi. Nekaj so jih imeli. Kako pa priti do tistih pesmi, ki jih nimaš? Ti narodi so raztrešeni po celem svetu. Da bi se kar tako obrnil na države, v katerih živijo, pa tudi ne gre vselej, kajti v mnogih primerih države teh narodnosti in njihove kulture sploh ne priznavajo, kot na primer Etiopija ne Eritrejcev in Bulgarija ne pirinskih Makedoncev in tako naprej. Rož bo na primer prvi izvajal makedonsko pesem iz pirinske Makedonije.

Ko so pesmi imeli, nekajkrat le posnete na trak, je bilo treba dobiti nekoga, ki je objasnili vsebino in besedilo pravilno izgovarjal.

Od vsega začetka, že iz spoštovanja do drugih kultur in narodov, so se pevci trudili za čim bolj avtentično izgovarjanje besedil, kar je seveda na začetku bilo skoraj nerešljiva zahteva. Naučiti so se morali nad dvajset besedil iz najrazličnejših con, kultur in jezikovnih območij sveta! Nekateri pevci so posamezna besedila posneli na kasete in se jih doma učili. Pri vajah pa so jih dobesedno drajlali do skrajnosti. Sedaj sedijo in

Z nami v

RIM

od 23. do 27. aprila 1988

4x polpenzion, vodič po Rimu 2290,-
za šil.

ZAHTEVAJTE PODROBNEJŠI PROGRAM!
Dobro opremljeni avtobusi s straniščem in klimatizacijo!

Prijave sprejema avtobusno podjetje

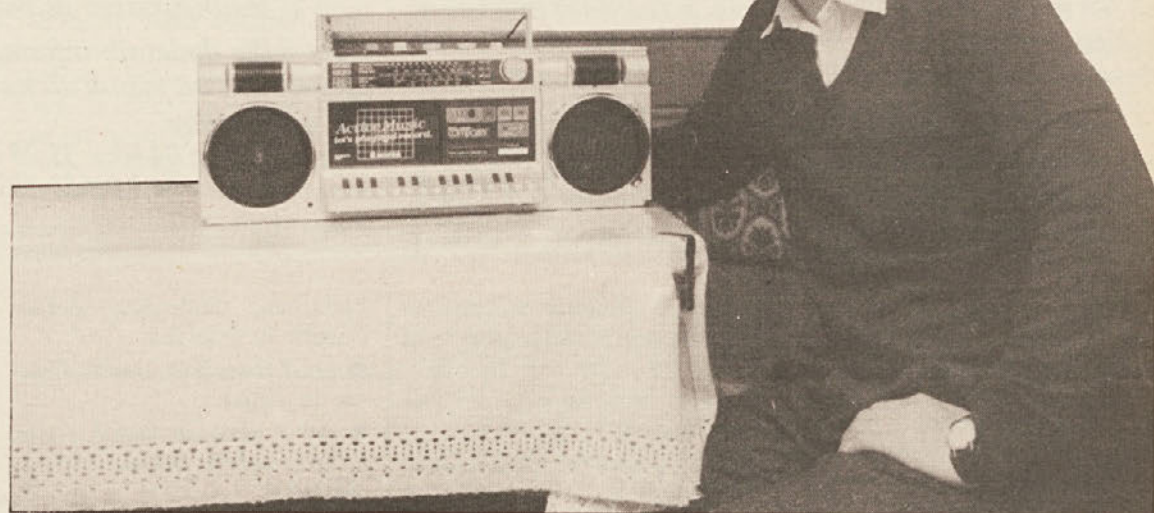
SIENČNIK

9141 DOBRLA VAS, TEL.: 04236/2219

TEDNIKOV MAGAZIN

Zanimanje za naše nagradno tekmovanje je bilo že prvič nepričakovano veliko, pa tudi skoraj vsi so našli pravilno rešitev. Iz celega koša pravilnih dopisov je mali Daniel iz otroškega vrtca „Naš otrok“ potegnil srečne zmagovalce. Vsem tistim, ki tokrat niso bili izžrebani, pa je seveda ta teden že spet dana možnost, da sodelujejo na našem nagradnem tekmovanju, čaka tudi tokrat vrsta lepih nagrad. Slika za nagradno tekmovanje tega meseca je bila posneta na Koroškem, vsak teden pa bomo objavili del slike več. Takoj, če boste uganili, kaj oz. kdo je na sliki, pošljite rešitev na Naš tednik, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Gotovo pa imate tudi Vi doma slike, ki bi bile zanimive za nagradno tekmovanje v Tednikovem magazinu. Pošljite jih z Va-

Franc Roblek je zmagovalec Stereo-Kassetten-Rekorderja v vrednosti šil. 3980,—

Prva nagrada v Bajdiše

šim imenom na Naš tednik. Za vsako objavljeno sliko bomo plačali fotohonorar, seveda pa bomo objavili tudi ime avtorja.

NAGRADNO TEKMOVANJE ZA MESEC MAREC:

1. nagrada: **BON za 3000,₺**

(premog, gradbeni material...)

Nagrado je darovala

ZVEZA SLOVENSКИH ZADRUG V CELOVCU

Mohorjeva knjigarna pa je tudi tokrat dala na razpolago **10 knjižnih nagrad.**

Če ste že našli pravilno rešitev, jo pošljite na:
Naš tednik,
Viktringer Ring 26,
9020 Celovec

Mali Daniel iz otroškega vrtca „Naš otrok“ je izžrebal zmagovalca

Zmagovalci nagradnega tekmovanja

Našega tednika:

1. Stereo Cassetten-Rekorder za 3980,— Darovala trgovina **FRANCO ROBLEK, BAJDIŠE 35**
9170 Borovlje iz Šmihela pri Pliberku

Po eno lepo knjižno nagrado Mohorjeve knjigarne v Celovcu so dobili:

Simon Sadjak,	9142 Globasnica
Hanzi Rosenzopf,	Podgora 22, 9113 Ruda
Kristina Hrobath,	Šentlenart 21, 9587 Ričarja vas
Ana Triesnig,	Rosentaler Str. 26, 9582 Loče
Rudi Sukalia,	Rautweg 10, 9170 Borovlje
Jožef Polesnig,	Vogrče 6, 9150 Pliberk
Monika Novak,	Bela 51, 9135 Železna Kapla
Ivana Weiss,	Sariastr. 9/III/10 9020 Celovec
Christian Schuster,	9182 Podgorje 117

Pri katerih uradih je možno uporabljati slovenščino?

Tokrat objavljamo ustanove in kraje, kjer je — na podlagi zakona o narodnih skupnostih — slovenščina priznana kot uradni jezik poleg nemščine. Seznam teh ustanov in krajev povzemamo iz predavanja dv. sv. dr. Pavleta Apovnika, ki smo ga objavili 29. 11. 1984.

Dejstvo je, da je zelo malo slovenskih vlog in dvojezičnih postopkov pri sodiščih in upravnih organih. Ne moremo zvaliti vse krivde na uradništvo, tudi naša maloduš-

nost je temu kriva. Je pa to predvsem tudi velika neinformiranost o svojih tozadevnih pravicah — zakar je ta seznam še tembolj važen in potreben.

Če želite dodatnih informacij, prosimo Vas, da se obrnete na Naš tednik ali na Klub slovenskih občinskih odbornikov.

Telefon: 04 63 / 51 25 28 - 22 / 32
ali 04 63 / 51 15 53

Zakon o narodnih skupnostih z dne 7. julija 1976 (v nadaljnjem besedilu ZNS) in uvedba o slovenščini kot dodatnem uradnem jeziku z dne 31. maja 1977 hudo zožujeta območje, na katerem je slovenščina priznana kot uradni jezik poleg nemščine, predvsem na občinski ravni: od 35 dvojezičnih občin (brez mest Celovec in Beljak) je po ZNS oziroma uredbi le 13 občin, kjer je slovenščina priznana kot uradni jezik. Okraj Šmohor je docela izvzet iz območja veljavnosti ZNS, mesti Celovec in Beljak pa v tem smislu, da Slovenci, ki imajo tam svoje stalno prebivališče, nimajo pravice uporabe slovenščine pri uradih in območju teh mest.

Po ZNS in uredbi je slovenščina kot dodatni uradni jezik priznana pri teh uradnih organih:

- pri občinskih uradih 13 občin in sicer: Žrelec, Borovlje, Se-le, Bistrica v Rožu, Šmarjeta v Rožu in Bilčovs v okraju Celovec-dežela, Pliberk, Šuha, Globasnica, Žitara vas in Železna Kapla v okraju Velikovec, Rožek in Št. Jakob v Rožu v okraju Beljak

- pri 9 krajevnih žandarmerijskih poveljstvih v navedenih 13 občinah

- pri 3 okrajnih sodiščih: Pliberk, Železna Kapla in Borovlje.

- pri 3 sodiščih za spore iz delovnega razmerja: Celovec, Beljak in Velikovec

- pri 3 okrajnih žandarmerijskih poveljstvih: Celovec-dežela, Beljak-dežela in Velikovec

- pri 3 okrajnih glavarstvih: Celovec-dežela, Beljak-dežela in Velikovec
- pri 2 okrajnih agrarnih uradih: Celovec in Beljak
- pri 3 geodetskih uradih: Celovec, Beljak in Velikovec
- pri 2 uradih za kontrolo meril: Celovec in Beljak
- pri 3 uradih za zaposlovanje: Celovec, Beljak in Velikovec
- pri 8 carinarnicah: Celovec, Ljubelj-predor, Podklošter,

Podkoren, Področca, Beljak, Pliberk in Jezersko

- pri 2 finančnih uradih: Celovec in Beljak

- pri 3 okrajnih šolskih svetih: Celovec-dežela, Beljak-dežela in Velikovec

- pri uradu za preizkušnjo strelnega orožja v Celovcu

- pri inšpekciji za varstvo pri delu v Celovcu

- pri uradu za pokojninsko oskerbo invalidov v Celovcu

- pri uradu za rudarstvo v Celovcu

- pri deželnem šolskem svetu v Celovcu

- pri deželnem uradu za zaposlovanje v Celovcu

- pri varnostni direkciji za zvezno deželo Koroško v Celovcu

- pri deželnem žandarmerijskem poveljstvu za Koroško v Celovcu

- pri deželni finančni direkciji za Koroško v Celovcu

- pri finančnem uradu za pristojbine in davke na promet v Celovcu

- pri Uradu koroške deželne vlade v Celovcu

- pri uradu za pobiranje deželnih dajatev v Celovcu

- pri inšpekciji za varstvo pri delu v kmetijskih in gozdskih obratih v Celovcu

- pri deželnem agrarnem senatu v Celovcu

- pri deželnem sodišču v Celovcu

- pri razsodišču socialnega zavarovanja v Celovcu

- pri javnem tožilstvu v Celovcu

- pri deželnem vojaškem poveljstvu v Celovcu (v zadevah vojaškega nabora)

- pri zvezni železniški direkciji v Beljaku (v zadevah oblastvene uprave)

- pri direkciji poštna in telegrafске uprave v Celovcu (v zadevah oblastvene uprave).

Pri teh uradih lahko uveljavljajo slovenščino kot uradni jezik pripadniki slovenske narod-

ne skupnosti, ki so avstrijski državljani in imajo svoje stalno prebivališče v okraju Celovec-dežela, Beljak-dežela in Velikovec.

Med navedenimi uradi je precej takih, s katerimi občan zelo redko ali nikoli ne pride v stik. Največ opravkov imajo občani na občinskem uradu in ravno tam je območje veljavnosti ZNS omejeno na 13 občin. ZNS ne ureja poslovnega jezika občinskih svetov. O tem odloča občinski svet sam. Le v nekaterih občinah uporabljajo slovenski občinski odborniki v občinskem svetu tudi slovenščino. Za zasebnopravne posle pošte in železnic (na primer za prodajo vozovnic) slovenščina ni priznana kot poslovni jezik. Za te v praksi zelo številne primere velja le priporočilo ZNS, da naj uslužbenci uporabljajo slovenščino, kolikor jo obvladajo, če to olajša sporazumevanje s strankami. ZNS ne ureja uporabe slovenščine pri zavodih socialnega zavarovanja (pokojninskega in bolniškega) in pri zbornicah (na primer delavski zbornici, trgovski zbornici), čeprav bi sporazumevanje v slovenščini ravno v izredno kompliciranih zadevah socialnega zavarovanja moralo biti samoumevno.

Recepti so iz knjige „Čisava župa, pisana pogača in še kaj“. Kupite jo lahko v Mohorjevi knjigarni.

ČISAVA ŽUPA

SESTAVINE:

- ¼ kg govejega mesa
- ¼ kg ovčjega mesa
- pol piščanca, jušna zelenjava
- sol, cimet, muškadni cvet
- komarček, kumina, bazilika
- ¼ l kisle smetane
- 4 rumenjaki, 4 žlice moke
- kruhove kocke (bel kruh)

Iz mese, jušne zelenjav in dišav (razen cimeta in bazilike) skuhamo juho. Ko je juha kuhana, jo odcedimo, meso ločimo od kosti in ga drobno zrežemo. Posebej zmešamo kislino in sladko smetano, rumenjake in moko in vse skozi cedilo vmešamo v vrelo juho, ki jo

neprestano mešamo, da ostane gladka. Pripravljeno juho, ki smo ji dodali še baziliko, nalijemo na krožnike. Narezano meso in kruhove kocke dà v juho vsak sam. Prav tako juho vsak sam odišavi s cimetom in z limoninim sokom.

HRUŠČEV MOČNIK

SESTAVINE:

- 1,5 kg krompirja
- 3 stroki česna
- ščepec timijana, sol, poper
- 3 žlice svinjske masti z ocvirkom
- ½ srednje debele čebule
- 2 žlici moke

Krompir olupimo, razrežemo na kose in skuhamo v slani vodi, ki ji dodamo timijan, sesekljan česen in poper po okusu. Medtem prepražimo na masti čebulo, dodamo moko in napravimo svetlo prežganje. Ko je

krompir kuhan, ga stlačimo, da nastane gost močnik, in ga zabelimo s prežganjem. H krompirjevemu močniku jemo kuhano goveje ali ovčje meso.

ZAVITNJEKI

SESTAVINE:

- testo —
- 60 dag bele moke, 2 jajci
- mlačna voda po potrebi, sol
- nadev —
- 1 kg subih brusik
- 2 čajni žlički cimeta
- 4 žlice sladkorja

Testo, ki je malo mehkejše kakor za rezance, tanko razvaljamo v podolgovato obliko in namažemo z nadevom iz mletih hrušk, sladkorja in cimeta. Pri mazanju pustimo tam, kjer bomo zavitnjek razrezali, presledek. Ko je zavitnjek zviti, ga na konceh dobro zadelamo, da na-

dev ne uhaja, na presledkih brez nadeva pa močno pritisnemo z roko in nato razrežemo na primerne kose, da jih lahko kuhamo.

Zavitnjeke kuhamo v slani vodi približno 25 minut. Kuhane značilno razrežemo in zabelimo z maslom.

NABULANA OVČJA PRATA

SESTAVINE:

- 2 kg ovčjih prsi
- 12 dag belega kruha
- ali 3 žemlje
- 15–20 dag pljuč, srce, kos jeter
- 2 jajci
- 2 čajni žlički drobno narezane bazilike

Pekli so jo za semenj in ob drugih posebnih priložnostih.

Očiščena pljuča in srce skuhamo in drobno narežemo. Z juho, v kateri smo kuhali drobovino, namočimo na kocke narezan kruh ali žemlje, dodamo jajca, drobno narezano drobovino, baziliko, poper, sol, peteršilj in na masti prepražimo čebulo. Maso dobro zmešamo in napolnimo z njo pripravljen kos mesa, ki ga

zašijemo ali zašpilimo z zobotrebcami. Nedeveno pečenko polijemo z vročo mastjo in pečemo počasi približno uro in pol.

2 čajni žlički narezanega peteršilja, 1 čebula
3 stroki česna, poper, sol
1 žlica masti za nadev
mast za pečenje

Finančna podpora gorskim kmetom

Finančno podporo lahko dobijo vsi kmetje, ki imajo svoj obrat v conah 2, 3, ali 4. Kmetijsko zemljo v obsegu 2 ha mora posestnik obdelovati skozi celo leto. V primeru, da ima kmet le med 0,5 in 1,99 ha zemlje za obdelovanje (Nutzfläche) a ima vsaj 3 govede, mu prav tako pristojna finančna podpora.

Pogoji za to so:

a) da fiktivna davčna vrednost kmetijskega obrata ni višja kot šil. 300.000,—, pri čemer mora biti davčna vrednost gozda nižja kot šil. 200.000,—

b) prejemnik finančne podpore se mora obvezati, da bo kmetijsko zemljo nadalje obdeloval.

Dodatek gorskim kmetom znaša letno za gorske kmete s fiktivno davčno vrednostjo:

	cona 4	cona 3	cona 2
do šil. 50.000,—	19.000,—	15.000,—	8.800,—
50.001,— do 110.000,— šil.	14.700,—	11.300,—	5.800,—
110.001,— do 200.000,— šil.	12.000,—	9.200,—	4.100,—
200.001,— do 300.000,— šil.	10.500,—	8.300,—	3.600,—
			H. St.

Gut aufgehoben
Stanko VERHNJAK

Grazer Wechselseitige Versicherung

9143 St. Michael/Šmihel, Hof/Dvor 23, Tel. (04235) 3260

Vaš
Svetovalec

Vprašanje:

Lastnik kmetije umre in zapusti poleg svoje žene tri zakonske otroke in enega nezakonskega. Kdo podeduje koliko? Dobi dedni delež tudi nezakonski? Veljajo za kmetije ista določila o dednem pravu kakor za navadne stanovanjske hiše?

F. L., Podkraj

Odgovor:

Za kmetije, ki so manjše ko 3 ha, veljajo v dednem pravu ista določila kakor za primer za navadne stanovanjske hiše. Ta določila so zajeta v *Občem državljanem zakoniku (ABGB)*. V Vašem primeru bi po zakonu oz. na podlagi določil o *zakonskem dedovanju* (Gesetzliche Erbfolge; ta določila veljajo, kadar ni testamenta) dobila vdova eno tretjino, ostali dve tretjini pa bi si razdelili trije *zakonski otroci*. Nezakonski otrok ne bi prišel v poštev, ker ga bi izpodrinili zakonski otroci.

Če pa je kmetija velika 3 ha ali več (in če ni testamenta), začne veljati *Koroški zakon o dednih kmetijah (Kärntner Erbfolgegesetz)*. Pogoj: kmetija mora biti povezana s stanovanjsko hišo.

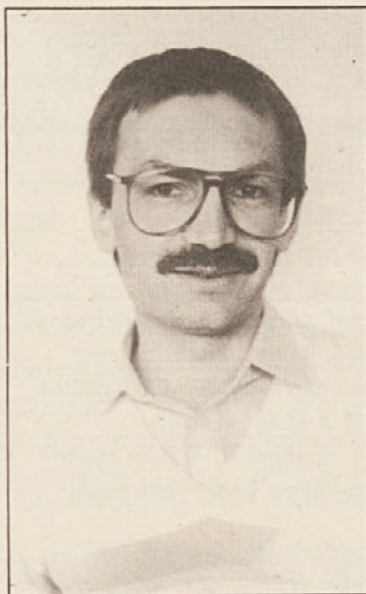
Zakon o dednih kmetijah določa, da — v primeru, da se dediči ne zedinijo — podeduje kmetijo najstarejši sin. Ta mora ostale, ki pridejo po zakonu kot dediči v poštev, izplačati. Izplačati jih mora v višini, ki ne bi povzročila, da bi pri tem prišel v eksistenčne težave. Vdovi mora zagotoviti *užitek* (Auszug).

Kdo določa višino za izplačanje dednega deleža?

Če se dediči ne zedinijo, jo določa *sodišče* s pomočjo *izvedenca* (Sachverständiger).

Pa še to: Zakon o dednih kmetijah bodo v toliko spremenili, da bo od poletja 1988 naprej dedična (Erbin) enakopravna moškemu dediču.

mag. Janko Kulmesch

Dr. Franc Wutti

Klopi: pustite se zdaj cepiti

Trenutno se začenja ponovno akcija za cepitev proti meningoencefalitisu po klopah (FSME).

V Avstriji je trenutno nad 2 milijona cepljenih proti tej bolezni. Od ostalih, ki niso cepljeni, pa jih vsako leto okoli 300 zbolijo na meningoencefalitisu, kakih 5 jih na tej bolezni umre, nekateri pa preživijo s trajnimi ohranitvami.

Zato menijo zdravniki, da je zelo lahkomišelnost, če se prebi-

Pišite nam, če imate kakšno zdravniško vprašanje. V naslednjem magazinu boste dobili strokovni odgovor, seveda pa bo naš zdravnik svetoval tudi o drugih zanimivih in perečih zdravniških vprašanjih.

Zdravniški nasveti

valci okuženih področij ne pustijo cepiti.

Cepi naj se že otroke od enega leta starosti naprej.

Zavarovalnici pri kmetijski zavarovalnici dobijo stroške za cepitev povrnjene.

Vsak mesec umre 20.000 kadilcev!

Komisija evropske gospodarske skupnosti (EGS) je zahtevala omejitev količine katrana v cigaretah.

V Bruslju so objavili predlog, da naj bi na vseh zavojih cigaret bila napisana zdravniška svarila pred škodljivimi posledicami uživanja tobaka.

Na prostoru EGS namreč vsak mesec umre skoraj 20.000 ljudi za posledicami bolezni, ki jih povzroča kajenje.

Količina katrana v eni cigareti naj bi znižali na maksimalno 12 mg. Po mnenju komisije naj bi se evropska gospodarska skupnost zavzemala za to, da bi kmetije v sredozemskih deželah producirali manj škodljive sorte tobaka oziroma, da bi se preusmerili na druge produkte, kot so kuzuza ali bombaž. Tobak pa je trenutno od EGS najbolj subvencionirani agrarski produkt.

Pravočasno na preiskave

Arterioskleroza, rak in kronični bronhitis so najbolj pogoste bolezni v Srednji Evropi in so tudi v umrljivosti na prvem mestu. Nosilci te bolezni dolga leta (pri arteriosklerozi) ne čutimo in tako ne opazimo nobenih znakov bolezni. Da bi bolezen čimprej lahko odkrili in tako ustrezno zdravili ali vsaj nadaljevanje preprečili, so pred leti uvedli t. i. zdravstvene preiskave, ki so namenjene predvsem ljudem, ki se počutijo popolnoma zdrave. Januarja tega leta sta avstrijska zdravniška zbornica in zveza avstrijskih socialnih zavarovalnic sklenile podaljšanje te pogodbe za dve leti in razširitev medicinskega programa. Težišče leži sedaj na poizkusu spremeniti napačno zdravljenje pacientov glede kajenja in napačne prehrane ter pomanjkanja telesnega gibanja. Ti faktorji so namreč glavni povzročitelji omenjenih bolezni.

Ker so te zdravstvene preiskave brezplačne, so morda najbolj zanimive za kmete, uradnike in železničarje, ki morajo sicer za druge bolniške usluge sami plačati 20%.

LILIT

piše Milka Hudobnik

Pred leti mi je nekdo, ki misli, da je politik, rekel: „Milka, nehaj biti naivna in začni politično misliti“. Kako prav je imel. Moja naivnost me res martra. Ko so nekoč iz vseh zelenih kotov trobili parolo o boljši politiki, več odkritosti itd., sem vzela to zares.

Ko je kmet Kaspanaze iz Predarlske govoril o več ljubezni v politiki, sem prezrla, da so bolj politično misleči razumeli to izjavo tako, da bodo sedaj v politiki napočili orgiastični časi.

Moja največja pomota pa

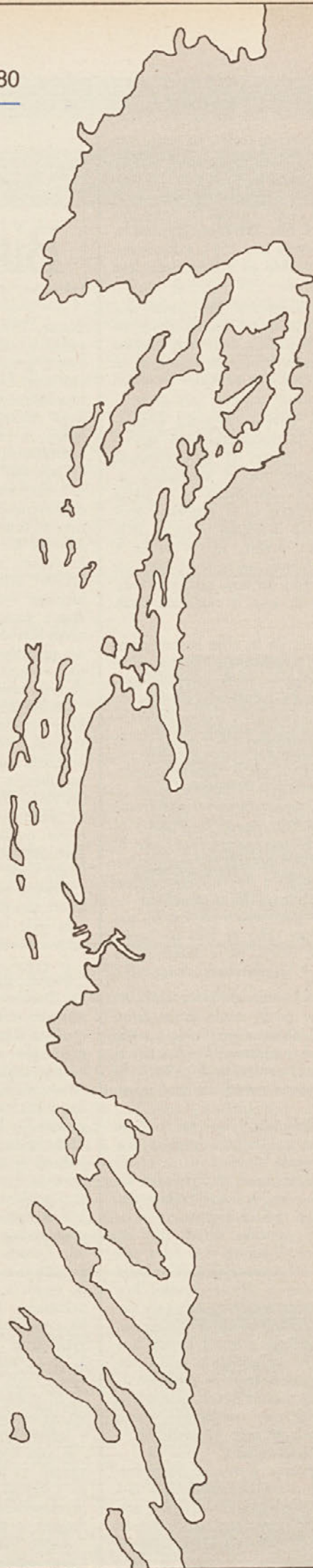
je bilo — in to se niti ne da opravičiti z mojo naivnostjo — mnenje, da mora prav med koroškimi Slovenci obstajati posebna senzibilnost za družbeno obrobnost in neupoštevanost žensk. Potem pa sem slišala pred leti, koliko diskusij je bilo potrebnih, preden se je dunajski študentski klub zavedal, da ima včlanjene tudi študentke in to upošteval tudi v svojem imenu. No, pred nekaj meseci je isto ugotovitev naredil tudi graški klub in upamo, da je preimenovanje v Gradcu uspelo brez večjih zapletov.

Borimo se za vsak dvojezičen napis — popolnoma upravičeno. Saj hočemo s prakticirano dvojezičnostjo dokumentirati svojo bit, navzočnost in domovinsko pravico v tej deželi. Želela bi si, da bi zapostavljenost, ki jo velikokrat doživljamo zaradi naše slovenske materinščine, razvila pri nas solidaričen čut za vse druge zapostavljene skupine na svetu (npr. ženske, črnci, tujski delavci, židje, socialno šibkejši itd.).

In to naj ne bi bila še ena naivna želja v moji zbirki.

IZBRANI PROGRAMI

- ALBANIJA —** *Velikonočni teden* **od šil. 7.220,-**
1. dan: polet Ljubljana-Ohrid/Skopje.
Bivanje v Ohridu z ogledom
Ohrida in Sv. Nauma.
2.—5. dan: Potovanje po Albaniji: Qafa-
Thanes-Berat-Apollonia-Vlora-
Durrës-Kruja-Tirana-Pass
Elbasan — Ohrid
6./7. dan: Ohrid
8. dan: polet Ohrid/Skopje — Ljubljana
- CIPER —** *28. 3.—4. 4. 88* **od šil. 5.820,-**
polet: Ljubljana-Larnaca-Ljubljana
Transfer v Cipru
Bivanje: B-kat., 2-post. s., TU/WC, N/zajtrk
- DUBROVNIK —** *27. 3.—3. 4. 88* **od šil. 3.229,-**
polet: Ljubljana-Dubrovnik-Ljubljana
Transfer iz Celovca, ogled Dubrovnika
Bivanje: hotel Plakir, 2-post. s., TU/WC,
polpenzion
- BUDVA —** *3-dnevni izlet* **od šil. 3.301,-**
polet: Ljubljana-Dubrovnik-Ljubljana
Bivanje: hotel Avala, 2-post. s., TU/WC,
polpenzion
- PORTOROŽ —** *27. 3.—3. 4. 88* **od šil. 2.845,-**
Bus: Celovec-Portorož-Celovec
Bivanje: hotel Palace, 2-post. s., TU/WC,
polpenzion
Bazen: prosto kopanje
- OTOK RAB —** *14.—17. 4. 88* **od šil. 1.200,-**
Bus: Celovec-otok Rab-Celovec
Bivanje: Sporthotel Eva, 2-post. s., TU/WC,
polpenzion
Otroci do 12 let: 30% popusta
- ROVINJ —** *26.—29. 5. 88* **od šil. 1.100,-**
Bivanje: hotel Istra/Crveni otok, 2-post.
s., TU/WC, polpenzion
doplačilo za bus iz Celovca: šil. 550,—
- NOVIGRAD —** *1.—5. 6. 88* **od šil. 1.260,-**
2.—5. 6. 88 **od šil. 940,-**
Bivanje: hotel Maestral, 2-post. s., TU/WC,
polpenzion
doplačilo za bus iz Celovca: šil. 600,—
- MALI LOŠINJ —** *9.—16. 7. 88, 16.—23. 7. 88* **od šil. 2.796,-**
Bivanje: hotel Helios, 2-post. s., TU/WC,
polpenzion
doplačilo za bus iz Celovca: šil. 760,—

Biti Slovenec danes, na pragu leta 2000, se pravi v času jedrskih arzenalov in vesoljskih poletov, v času računalniške estetike in filozofije o mrtvem Bogu, očitno ne more biti isto, kot biti Slovenec, denimo, v Trubarjevem letu 1551, v Prešernovem letu 1848 ali v Krekovem letu 1914.

V tistih letih je biti človek več ali manj isto: ista več ali manj tragična življenjska avantura, razpeta med nespremenljivim rojstvom in nespremenljivo smrtjo, z istim skrivnostnim „Čemu“ nad sabo.

A biti Slovenec ni nekaj kozmološkega. Je nekaj izključno zgodovinskega, čeprav ta zgodovinska lahko zraste tudi v kozmično intenzivnost. Zgodovina — to pa je čas in prostor, to je minevanje geoloških dob in srčnih utripov, to je dialektika prahu, ki se vrača v prah. Občutek narodne pripadnosti je bivanjski atribut, podvržen minevanju in zato v različnih časih različen.

Denimo, da bi trije že omenjeni Slovenci preteklosti — Trubar, Prešeren, Krek — vstali iz svojih grobov in stopili med nas. Mislim, da jih ne bi pretirano pretreslo, če bi jim šli pokazat kakšen veliki izum tega stoletja: Prešerna zanesljivo ne. Saj bi to bile samo variante določene umrljivostne industrije, ki so jo sami že videli, čeprav v skromnejših tehničnih dosežkih. Pač pa bi Trubar presunjen prisluhnil, ko bi na primer zaslišal iz papistične cerkve mašo v slovenščini. Za Prešerna bi bilo veliko presenečenje videti Ljubljani vso v slovenskih napisih. Prav tako bi bilo za Kreka doživljati videti, da je Slovenija republika v jugoslovanski federaciji.

Z eno besedo: njihova človeška zavest se ne bi imela čuditi čemu bistveno novemu pod soncem, lahko pa bi se njihova narodna zavest čudila nekaterim pridobitvam, ki jih je dosegel narod, za katerega so živeli.

Biti Slovenec je biti čas: ena od časnih možnosti boja in dela, prahu in pepela.

Slovenstvo torej ni ontološka kategorija, v kar se v naši travmatski psihologiji večkrat razrase, in to ne samo pri zamejci, ampak tudi pri matičniku. Vzemite prav tako znamenito kakor zavajajočo Cankarjevo legendo o tistem človeku kraj ceste, ki mu niti Bog ne more pomagati, ko zve, da je Slovenec. Lahko bi tudi navedel besede kulturnika iz naših dni, ki mu je slovenstvo môra, če že ne prekletstvo.

Naj bo takšno ontologiziranje še tako čustveno doživeto, ostaja dejstvo, da se suče na ravni miselnega provincializma.

„To je samo slovensko, to je mogoče samo pri Slovencih, kot Slovenec si bivanjsko blokiran“ — takšno izražanje je tipično za določeno narodno zavest, ki bi slovenstvu naprtla celo krivdo za slabo

Alojz Rebula

Biti Slovenec danes

vreme. Slovenstvo postane v tem primeru obešalnik, kamor odlaga svojo grenkobo pogorela osebna ambicija. Na žalost je takšna nevelika zagrenjenost obsenčila tudi kakega velikega Slovence, čeprav nikakor ni imel za sabo kakšne cukurarniške usode.

Dejansko po naši krvi buta dosti več človeka kot Slovence. Zavist, ozkosrčnost, hlapčevstvo nikakor niso slovenski monopoli. V nas pač živi več ali manj standardni človeški Adam, ki mu je slovenstvo le pridani atribut. Kajpak na ravni idejnega vrednotenja, ne na ravni živete psihologije. Na psihološki ravni slovenstvo lahko postane usoda, shizofrenija, samomor, kakor je tudi večkrat postalo. Kdo naj se tega bolj zaveda kakor zamejec.

Ontološko gledano je potemtakem narodna kategorija naravi ne vrojena, ampak prizgodovinjena, prikulturirana. Prav zato je narodno občutje lahko v različnih časih različno. Prav tako je lahko različno glede na različne idejne denominacije, od fašistične do socialistične. Narodno občutje je pač goba, napita od vode in mulja zgodovine.

Kakšna nova svetovna ozvezdja, ki so nad planetom, naj bi pogojevala naše novo narodno čustvovanje?

Mislim, da bi moral danes Slovenec imeti vsaj eno veliko zadoščanje: da vidi zahajati božanstva iz moči in števil, pred katerimi je še pred nekaj desetletji utegnila njegova narodna zavest veneti. Priča je relativizaciji, kakršne še ni bilo. Tu so seveda najprej mišljeni neposredni sosedje, ki so videli svoje imperialne in imperialistične ambicije izpuhteti v nekakšno tretjerazredno prisotnost na evropski celini. Tudi tisti prislovični veliki svet, ki je tako sirensko vabil Slovence iz njegove podalpske vaškosti, se je obletel. Evropa ni več središče sveta, postala je njegova utrjena periferija, medleča v duhovni in kulturni dekadenci. Tudi Amerika nas gleda brez mitičnih zarij, odkar je bil že vsak drugi slovenski intelektualc, če že ne vsak drugi Slovenec, njen gost. Toda ali se ni planet sam skrčil v napeto jedrsko dvolastništvo, ki mu grozi, da ga pahne nazaj v ledeno dobo?

Z eno besedo: Slovenec je danes vkrcan na prav isti minirani splav, na katerega so vkrcani veliki, Rus in American, Nemeč in Francoz, Anglež in Kitajec.

Zgodovina je z enkratno izravnalno potezo spravila vse na isti

skupni imenovalec možnega — fizik Weitzäcker je te dni rekel, do zelo možnega — skupnega uničenja.

To je pač demokracija na ravni poslednjih reči, kjer ni več ne Grka ne Rimljanja, ampak človek v goloti svoje končnosti.

V korak s tem planetarnim izenačevanjem se mi dozdeva, da gre vsaj civilizacijski, če že ne kulturni povzdig Slovenije.

Slovenija se je vsaj na terminološki ravni iz predvojnega administrativnega banovine povzpela v državniški status republike. Njeno zamejstvo se je iz predvojnega genocidnega stanja vsaj formalno prebilo do mednarodno priznane eksistence v okviru pravnih državnih ureditev. Slovenski prostor je tako po svojih superstrukturah kakor po svojih infrastrukturah enakopraven del evropskega prostora. Na ravni življenjskega komforta je slovenski človek tako v mestu kakor na podeželju izenačen z evropskim povprečjem. Porabništvo, proti kateremu je sicer že obvezno streljati z vseh ideoloških pozicij, je bilo morda v našem primeru demokracizacijski dejavnik. Avto, televizija, centralno ogrevanje — te dobrine nimajo razrednega predznaka: dejansko so dostopne vsem. Sociološki pojem „gospoda“ izginja tudi med Slovenci.

Na drugi strani lahko v zadnjem polstoletju opažamo, da je v svetovno aktualnost vsaj posredno prodrlo tudi slovensko ime: v posvetu narodov smo le obsojeni na manjši molk, da povzamem Župančičevo besedo. Primeri: glavni nosilec politike neuvrščeniosti je bil sin slovenske matere; Nobelovo nagrado za literaturo je pred leti prejel človek, ki je v mladosti prevajal našega Murna, poglavar katoliške Cerkve nagovarja slovenske romarje v slovenščini; na vrh Everesta se povzpne Slovenec.

Skratka, človek ima vtis, da se v dobi osveščevanja tolikih narodov tudi Slovenija prebija iz svojega brezimnega limbusa v izrazitejšo zgodovinsko identiteto.

Vsiljuje se vprašanje: ali tej vsaj navidezni zgodovinski konsolidaciji slovenstva ustreza tudi premik v kvaliteti našega narodnega čustvovanja?

Odgovor, ki se mi vsiljuje, je nedvoumni ne.

Naj navedem troje značilnosti, ki so pogojevale slovensko narodno zavest: krhkost, ogroženost, podeželskost.

Krhkost.

Štiri desetletja po formalni zgodovinski zmagi slovenstva se njegovo zamejstvo, tako koroško kakor primorsko, neustavljivo asimilira, ko da tiste zmage nikdar ni bilo: že je na vidiku njegovo izginotje. Slovenski zamejski intelektualc, kaj šele neintelektualec, je praviloma že brez slovenske *forma mentis*: postaja slovensko govoreči Nemeč ali Italijan. Je torej, če ne še jezikovno, vsaj psihološko že asimiliran. Vrsta dejstev daje misliti, da matični Slovenec v svoji zavesti ni bistveno trdnější. Slovenstvo ostaja rahla masa, krusljiva v svojem jedru in naglo krušeča se na svojem obrobju.

Ogroženost.

Slovenci se vračamo v morasto občutje izpred vojnih let, zdaj potenciramo s občutkom, da slovenstvo kopni ne samo na mejah, ampak tudi znotraj, od notranje imigracije z juga. Potemtakem je kvalitetni psihološki premik kvečjemu na slabše. Še bolj se oddaljujemo od tiste samopozabe zdravega organizma, ki se svojim temeljnimi življenjskim funkcijam — na primer dihanju — predaja, ne da bi se jih zavedal. Svojega slovenskega dihanja se zmeraj bolešneje zavedamo, mu prisluškujemo, od njega zboleujemo, postajamo od njega samouničevalni. Skratka: namesto, da bi se zaradi objektivnih pogojev — začeni z lastno, čeprav pogojeno državnostjo — naš psihološki diagram dvigal, upada. Si moremo na primer danes zamisliti v našem literarnem pisanju zanosni moški glas iz Župančičeve *Dume* ali bistveno triumfalno — eshatološko triumfalno, seveda — sporočilo Cankarjevih *Podob iz sanj*?

Podeželskost.

Kot član ocenjevalne žirije literarnega natečaja, ki ga vsako leto razpisuje tržaška *Mladika*, opažam, kako se naš človek še zmerom boji mesta. Atavično ga vleče k potokom, smrekam, kozolcem. Mesta v tisti natečajski prozi enostavno ni. Zanimivo bi bilo videti, koliko mestne zavesti se odraža na kakšnem matičnem natečaju. Kolikor pa se je naša literatura pomeščanila, se je to zgodilo v nekem ne toliko urbanem kolikor predmestnem ključu. To se pravi, da se je preselila v mesto brez kmečkega etosa, namesto njega pa je odnesla njegovo primitivnost in brutalnost.

Kaj naj sam postavim nasproti občutku krhkosti?

Nezlomljivo zavest, da za narodno zvestobo na bivanjski borzi ni cene. In to ne samo iz poslušnosti nekemu kozmičnemu imperativu, ki diktira čas in prostor mojega obstanka, ampak tudi iz zavesti, da kot Slovenec nimam kaj zavidati komurkoli: Slovenska šahovnica ima prav vsa polja in vse figure, da na njej lahko odigram svojo življenjsko partijo do konca. Moja

PO KNJIGARNAH - IZ ZALOŽB - PO KNJIGARNAH

PRIPRAVIL FRANC WAKOUNIG

usodnostna potešenost je lahko v slovenskem risu popolna. Za nič bistvenega nisem prikrajšan kot Slovenec. Kdove če nisem celo s čim oblagodarjen.

In kaj naj postavim nasproti občutku ogroženosti?

Nasproti paniki, ki je začela vznemirjati našo psiho kakor slutnja potresa, bom postavil mirno gotovost, da je v skrivnostnih globinah zgodovine na delu sila, ki jo je Grk imenoval z velikim spoštovanjem *Dike*. Z drugimi besedami: oprl se bom na zavest, da, če izginjamo in bomo izginili, bomo izginjali in izginili izključno po svoji lastni krivdi, po lastni smrtni izbiri.

Razvej nas, preleve, veter, kaj mi mar — tega strašnega verza ni napisal odpadnik.

In kaj bi zoperstavil manjvredni podeželskosti, ki se da približno prevesti tudi z izrazom provincializem?

Morda zahtevo, naj bi se slovenski človek trgal iz svoje zemeljske tradicije? Naj bi nehal kmetovati, romati, gobariti, planinariti? Nikakor. V zadnjem času mi ni nič bolj imponiralo kot zvedeti, da tva slovenska intelektualca, oba tako rekoč v avantgardi išočo evropske zavesti, v svojih prostih urah vozita traktor. Ne gre torej za oddaljevanje od te naše čudovite gozdnate zemlje, ampak za duhovno urbanizacijo, ki naj to zemljo požlahtni. Gre za to, da se pomeščanjenje ne sprevrže v buržujski cinizem. Gre za to, da svetovljanstvo postane drža čim pristnejšega duha, ne izprisanje kulturniškega turizma: naš doslej največji svetovljan, avtor *Zdravice*, ni videl drugega kot Dunaj. Gre za takšen stil v kulturi, ki ne bo govoril iz neke podivjane možganske tehnike, ampak iz neke temeljne duhovne higienskosti, če že ne gosposkosti. Gre torej za neko dovolj neaktualno kategorijo, ki bi jo najrajši imenoval viteškost: kategorijo, brez katere bo slovenski duhovni prostor turški bivak, brez katere bo gluhoti in dolgčas, paša provincialnih demonov.

Naj povzamem to razmišljanje. Kaj naj si človek za tistih nekaj bežnih ur, ki so mu odmerjene na tej bežni zemlji, bolj želi kot nekaj zdrave narodne zavesti! Kaj naj si bolj želi kot ta vsaj za silo pomirjujoči domicilski izkaz sredi nepomirjujočega izgnanskega kozmosa! In če je Slovenec, kaj naj si bolj želi, ko da gleda v čudež in grozo prostora in časa iz neke izmirjene slovenske polnosti.

Saj mu je samo enkrat dano razkošje življenja in smrti: nič več kot enkrat mu je dano razkošje, da je Slovenec.

IZ KNJIGE
„Slovenska misel“
(glej desno)

SLOVENSKA MISEL

Primož Trubar / Adam Bohorič / Marko Pohlin
Anton Tomaž Linhart / Anton Martin Slomšek
Andrej Einspieler / Janez Bleiweis / Fran
Levstik / Kajetan / Jozef Evangelist Kršk
Dražič / Lovro / Anton Dermota / Ežeb
Klemenčič / Franek / Ivan Cankar / Albin
Prežič / Arhaj / Jozef / Lovro / ...

VIDEL V MOHORJEVI KNJIGARNI

SLOVENSKA MISEL

Od Primoža Trubarja, gor preko Linhart, Slomška, Bleiweisa, Levstika, Kreka, do Cankarja, Župančiča, Ferda, Kozaka, Vidmarja, Kocbeka in vse do Ruplja, Zlobca in Rebule — ta imena so izbrana brez vrednotenja, zgolj naključno iz velikega zbora imen — sega izbor spisov, esejev, razmišljanj, duhovnega ustvarjanja o slovenstvu. Vse to je zbrano v zbirki „Slovenska misel/Eseji o slovenstvu“, ki jo je leta 1987 izdala Cankarjeva založba, zbral in uredil pa dr. Jože Pogačnik.

Zbornik je urejen tako, da omogoča pregled nad zgodovinskim razvojem te misli, njenim vzponom in padcem in obenem informira o smereh in usmeritvah ter o idejnih tokovih gledanja, pojmovanja in uresničevanja misli o slovenstvu. Te izkušnje so, podobne zgodovinskemu spominu naroda, neizpodbiten dokaz za ustvarjalnost, upornost in duhovno potenco slovenskega duha, ki se je brihtal, krepil in uveljavil na prepihu srednjeevropske sredine in se ohranil, vklješčen v interesne sfere drugih narodov in držav, ter preživel prav zaradi svoje trdoživosti. Knjiga stane 130,— šilingov.

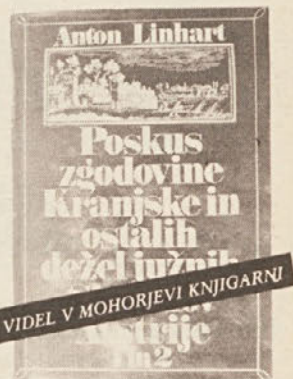
Anton Linhart:

POSKUS ZGODOVINE KRANJSKE IN OSTALIH DEŽEL JUŽNIH SLOVANOV AVSTRIJE, del 1 in 2

Ponatis tega Linhartovega dela, ki je prvič izšlo v Ljubljani leta 1788 pri založbi Wilhelma Heinricha Korna, je leta 1981 oskrbela Slovenska matica. Originalni naslov je „Versuch einer Geschichte von Krain und den übrigen Ländern der südlichen Slaven Österreichs“ von Anton Linhart, k. k. Kreis-schulenkommisär in Laibach, und Mitglied der ökonomischen Gesellschaft in Krain“.

Bogo Grafenauer, Jaro Šašel in Fran Zwitter so komentirali to izdajo. Ta Linhartov „Poskus zgodovine Kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije“ sodi med najznamenitejša zgodovinskopisna dela.

Linhart obdela, seveda na znanstveni višini tedanjega časa, dobo od prvih sledov prebivalstva v deželi do prve naselitve Slovanov ter informira o družbeni, politični in kulturni podobi ljudstva in poznejšem razvoju pod avstro-ogrsko streho. Knjiga stane 368,— šilingov, priloženi pa so velika karta in dva manjša bakroreza.

VIDEL V MOHORJEVI KNJIGARNI

VELEPOSŁANIKOVI ZAPISI

Avtor teh spominov je Mitja Vošnjak, izdala pa jih je leta 1984 Založba Obzorja v Mariboru. Knjiga stane 133,— šilingov.

Mitja Vošnjak, po rodu Štajerc iz Maribora, je od vsega začetka sodeloval v narodnoosvobodilnem boju in je med njim vodil mladinsko delo. Bil je prvi urednik lista Mladina. Leta 1949 je vstopil v diplomatsko službo, služboval je na Dunaju (kot ataše za tisk in kulturo), in v Celovcu; kot uradnik zunanjega ministrstva je imel opravka s tržaškim vprašanjem, pozneje pa je v Trstu bil predstavnik jugoslovanske vlade. Temu so sledila službovanja v Nemški demokratični republiki, bil je član slovenske skupščine, vicezunanji minister Jugoslavije, veleposlanik v Avstriji in predstavnik Jugoslavije pri Mednarodni agenciji za atomsko energijo in pri OZN. V teh zapisih, osmi Vošnjakovi knjigi, avtor strnjeno in v zelo berljivi obliki prikaže svoje delovanje v diplomatski službi, pestro in živo opisuje odgovorno in nelahko nalogo v orkestru mednarodne diplomacije.

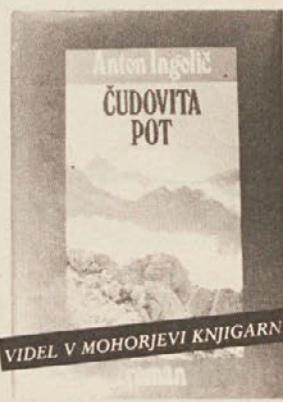

VIDEL V MOHORJEVI KNJIGARNI

ČUDOVITA POT

Avtor tega romana je Anton Ingolič, izdala pa je mladinsko planinsko povest leta 1986 Mladinska knjiga. Ze ovitek in pa tudi naziv „planinska povest“ determinirata vsebino romana, čigar vsebina se spleta in razpleta od Pohorja Gorenjske tja do sinjega Jadrana. Glavni junaki vsebine so Cvetka, Aljaž in Igor, ki jih povezujejo ljubezen do narave, športa, vmes pa je še ljubezen in slična usoda. Ingolič opisuje, kako se krepi in zori tovarišvo. Roman „Čudovita pot“ je vodič po Slovenski planinski transverzali od Maribora do Kopra, odet in vpleten v literarno obliko in vsebino romana. Zanimiv je roman tudi zaradi svoje potopisne vsebine in pripovedne oblike in bo vsakega bralca, ne samo mladince ali mladinko, pritegnil ter mu veliko izpovedal.

Pred leti je Mohorjeva založba priredila v okviru avstrijskega tedna knjige literarni večer z Ingoličem. Naj med deli, ki jih je napisal, posebej še omenim „Tajno društvo PGC“ in „Gimnazijka“. Knjiga stane 210,— šilingov.

VIDEL V MOHORJEVI KNJIGARNI

Otroška stran

Dragi otroci!

Že po prvem „Tednikovem magazinu“ smo dobili vrsto zanimivih dopisov, ugank in slik. Seveda bomo vse objavili, kar naj bo pobuda za vse ostale, da tudi vpošljejo svoje prispevke.

Torej, če ste narisali doma kako zanimivo sliko, napisali kakšen kratek spis ali pesem, ali mogoče sestavili celo kakšno uganko, pošljite jo na Naš tednik.

Gotovo je vsak izmed vas doživel pozimi marsikaj zanimivega, pri smučanju, sankanju, za pust ali kje drugje. Zanimalo bi nas, kako ste prebili zimski čas, v Našem tedniku pa smo za vaše prispevke rezervirali že svoj prostor.

Prispevke pošljite na Naš tednik, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Pozdravljen Naš tednik!

Ime mi je Iris Gutsche.
Doma sem na Letini. Hodim
v ljudsko šolo v Šmihel.
Tudi jaz sem Vam nekaj
narisala.

Iris Gutsche

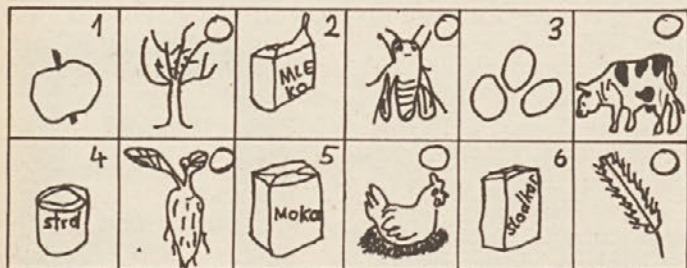

Dragi Naš tednik!

Hodim v 1. razred ljudske šole v
Šmihelu. Moja učiteljica je Kolter
Roswita. Imamo jo vsi radi.

Tudi jaz sem s svojo mamo za
otroško stran nekaj pripravil.

Lepo Vas pozdravlja
MARIO BLAŽEJ
Letina

Dve sliki spadata vedno skupaj. Npr. jabolko visi na drevesu.
Ugani tudi vse ostale in jih označi s številkami.

Dragi tednik!

Slisala sem, da bo zdaj vsak muce,
ena ala stran za otroke. In slisala
sem tudi, da naj vam pišemo. Takoj
sem se vedla k mami in vam
pišem. Upam da jih bo al hup
otrok tako reagiral. Pišam vam
neko uganko. Tu morate brati vodoravno
in navpično. Jaz sem v x barvicami
raznamovala, kaj je kaj. A vi to
ne smete. Vedite bi me, če biš ta
uganka pršla na stran za otroke.

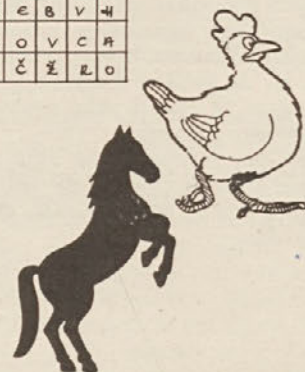
Claudia Daniel, Libuče

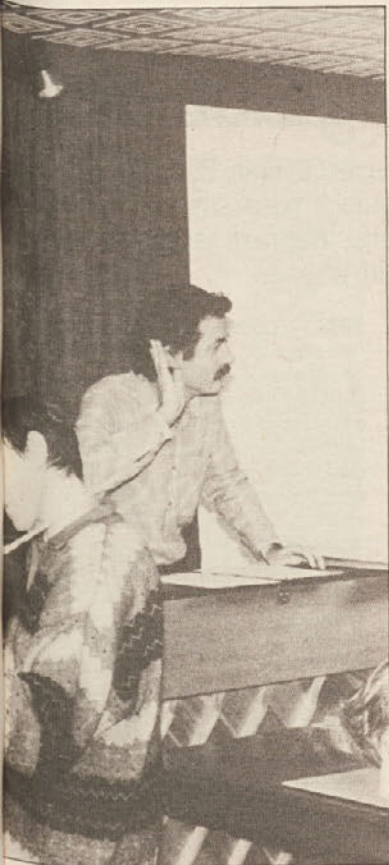

KMEČKE ŽIVALI

K	R	A	V	A	R	O	J	R	M	Z	S
Č	S	S	M	V	M	N	P	S	O	A	L
Ž	K	R	K	R	I	K	E	Č	V	J	Š
N	O	Š	U	J	Š	I	S	S	T	E	N
V	Ž	B	R	S	I	Š	Ž	V	O	C	J
M	R	O	A	B	M	M	Č	K	A	O	K
I	O	M	S	T	V	S	O	K	A	V	G
J	N	P	T	I	C	A	B	E	B	V	H
N	O	S	V	I	N	J	A	O	V	C	A
S	S	O	N	Z	O	N	J	Č	Ž	E	R

ki je na visoki ravni.

„Po svojih prednikih smo bratje in sestre Kaigurutana. V svoji kulturi — naših draguljah — se razlikujemo od drugih. Ne zavrzimo je, kajti, če jo pozabiš, če zapustiš podobo svojih prednikov, izgubiš svoje mesto v zgodovini.

Različnost naše tradicije v pesmi, plesu je vrednota v življenju. Bomo ji naklonjeni, spoštujemo svoje pradede. Združimo se, soborci, in branimo našo kulturo v domovini Kaigurutana“.

ža: pesmi ponižanih in razžaljenih

vzdušje v zboru je zares odlično, sproščeno.

Ob vsem tem se je bilo treba naučiti še plesov in izraznih gibov, pa tudi instrumentalna spremljava je zahtevala trud in pol. Dva bobna so napravili kar sami.

Koncert je tematsko razdeljen na dva dela: v prvem delu bo zbor, oblečen v svojo nošo, pel pesmi evropskih narodov.

Drugi del pa je scensko razgiban: pevci bojo oblečeni v rumene, bele, rdeče in temne srajce, ki naj ponazarjajo štiri velike rase človeštva, na sporedu so plesi in gibi.

Pred vsako pesmijo bo pevec ali pevka kratko predstavila narod, čigar pesem pojejo, na platnu pa bojo kazali korespondenčne diapozitive (seveda tudi zbiranje teh diapozitivov ni bilo vselej lahko).

Plese je s pevci naštudirala Roza Sticker, Marjan Sticker je pripravil programsko-scenski okvir, dirigiral pa bo Lajko Milisavljevič.

12. marca 1988 zvečer torej bo v šentjakobskem kulturnem domu ta koncert. Za pevci in dirigentom zbor „Rož“ bo tisti večer dolga pot priprav, iskanja, guljenja in tudi nešteti

dvomov in ponovnih upov. Pripravljajo edinstven koncert, ki po svoji zamisli in pripravah in programski in vsebinski izpovedi daleč presega navadne dimenzije. Nekateri so mnenja, da sodi celo v razmere UNICEF-a. Vsekakor pa bo to koncert, za katerega se bo splačalo strgati par čevljev, na katerega bomo šli.

Franc Wakounig

Dve od pevk, ki hkrati spremljata zbor s kitarama.

Med pevci v zboru vladata čudovito vzdušje in velik optimizem.

Koncert učencev Glasbene šole na Koroškem

Kristijan Filipič, učenec bilčovške Glasbene šole, je kot ostali nastopajoči v Pliberku, pokazal svoj talent. On igra na prečni flavti, zelo zahtevnem glasbilu. Brez vaje ne gre, pri Glasbeni šoli pa tudi ne brez sredstev.

V sredo, 24. februarja, je nastopilo v gostilni Breznik v Pliberku šest glasbenih solistov koroške Glasbene šole. Koncert je bil na visokem nivoju, kar so navzoči z zadovoljstvom potrdili.

Predsednik SPD „Edinost“ v Pliberku in podpredsednik Glasbene šole na Koroškem, Joško Hudl, je v pozdravnem govoru omenil, da se je ravno pred desetimi leti pri Božjem Grobu začel poskusni pouk Glasbene šole, ki pa se je v naslednjih letih uspešno razširil po vsej južni Koroški. Toda tej uspešni ustanovi grozi ukinitve, ako ne bodo zasigurana finančna sredstva, kot jih dobiva tudi nemška Glasbena šola. Čeprav tudi Slovenci plačujemo kulturni prispevek v pristojbini za radio in televizijo, pa slovenska Glasbena šola do sedaj še ni dobila nobene podpore od dežele, je poudaril učitelj Joško Hudl.

Iz tega nastopa so izbrali tri glasbene soliste, ki bodo letos prvič nastopili na deželnem tekmovanju. Darja Kapus in Kristijan Filipič — oba iz Bilčovsa — bosta nastopila na koroškem deželnem tekmovanju, Majda Krivograd iz Šmihela pa bo nastopila na tekmovanju v Sloveniji.

Ta nastop je navzočim nudil priliko, da so se prepričali o lepem uspehu učencev in o dobrem delovanju slovenske Glasbene šole. Isti koncert pa bodo ponovili v soboto, 5. marca, ob 19. uri v ljudski šoli v Bilčovsu.

Literarna branja in knjižne predstavitve

Mesto Dunaj in Alte Schmiede prav za spominjanje na anšlus organizirata literarni branji s slovenskokoroškimi pisatelji in pesniki. Prvo branje bo v petek, 11. marca 1988, v Alte Schmiede, brali pa bojo Gustav Januš, Florian Lipuš in France Merkač, drugo branje pa bo v ponedeljek, 14. marca, prav tako v Alte Schmiede, tokrat pa bojo brali Janko Ferk, Andrej Kokot in Cvetka Lipuš. Branji bosta dvojezični.

V sredo, 16. marca, bojo Janko Ferk, Peter Kersche in Peter Vujiča (intendant štajerske jeseni) predstavili v beljaški mestni hiši antologijo „Zadnja možnost spoznati Avstrijo“.

Dan navrh, v četrtek, 17. marca, ob 11. uri pa vabijo avstrijski generalni konzulat v Ljubljani, Avstrijski kulturni inštitut v Zagrebu in Mohorjeva založba na predstavitve sledečih knjig:

Zadnja možnost spoznati Avstrijo (Ferk/Kersche); Milka Hartman: Gedichte aus Kärnten (Kersche/Ferk); Slovenska beseda

na Koroškem (Vospernik, Prunč, Zablatnik, Lipuš).

Predstavitve bo v PEN-klubu v Ljubljani, med drugim pa bojo navzoči predsednik PEN-a Drago Jančar, avtorji in prevajalci, vodja Mohorjeve založbe Katnig ter vodja avstrijskega kulturnega inštituta v Zagrebu dr. Melichar in avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Kern.

V torek, 12. aprila, bo na Dunaju (PolAK-meidling) literarno branje pod naslovom „Kultur mit vielen Zungen“.

Kulturne nagrade dežele za leto '87

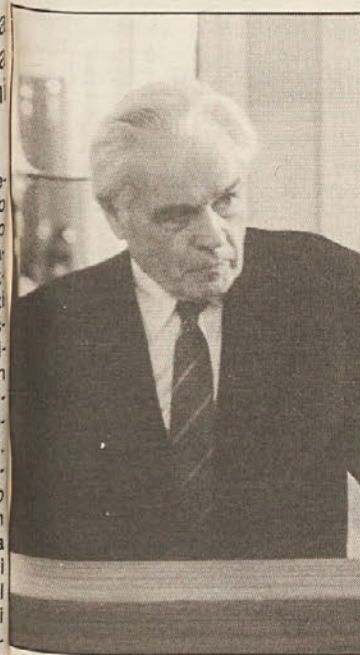
V sredo, 24. februarja, je v zrcalni dvorani deželne vlade bila podelitev letošnjih deželnih nagrad in pospeševalnih nagrad za kulturno delovanje in ustvarjanje. Nagrade je podelil deželni vladar, kulturni referent Leopold Wagner.

Vodja kulturnega oddelka dr. Baumann je v zelo izčrpnem in natančnem nagovoru predstavil posamezne dobitnike nagrad in orisal njihov lik ter delovanje, za katerega so dobili nagrade.

Deželno kulturno nagrado za leto 1987 je dobil literat Michael Guttenbrunner; častno nagrado za delovanje na področju duhovnih ved je dobil univ. prof. dr. Karl Matej Woschitz, po rodu Šmarječan, sedaj ordinarij za svetopisemske vede na teološki fakulteti v Gradcu; pospeševalno nagrado za znanost je dobil mag. dr. Wilfried Franz; pospeševalno nagrado za likovno umetnost je dobil Werner Hofmeister; Christine Janach je dobila pospeševalno nagrado za literaturo; za dejavnost na področju glasbe pa je pospeševalno nagrado dobil Michael Kofler.

Z Michaelom Guttenbrunnerjem je bila nagrajena — prav v letu

1988 — oseba, ki jo odlikujejo klen na beseda, značajnost in veliko spoštovanje do njega in njega do drugih. Vsekakor posrečen in pravi izbor pristojne komisije. Guttenbrunner je hodil in hodi skozi svet z odprtim pogledom in kritičnim duhom, zato nikoli ni bil pisec slavospevov vladajočim in mogočnim, ampak kritična, neupogljiva vest, ki je ne moreš preslišati in se tudi ne da prečuti. Kajti premočna, preglasna je njegova literarna izpoved. Ni čudno zato, da ni nikoli klonil nacizmu in nacistom in je bil obsojen na smrt, da je tudi angleški oblastni povedal mnenje v obraz. Michael Guttenbrunner je kot Korošec, ki živi na Dunaju, vselej imel spoštljiv, pošten in odkrit odnos do koroških Slovencev in je tudi v svojem nagovoru po podelitvi naslovil pozdrave na slovenske sodeželane. Za podelitev naj mu gredo naše najiskrenejše čestitke. —wafra-

Michael Guttenbrunner, deželni kulturni nagrajenec, se nikdar ni dal vpenjati v klišaje.

PISMA BRALCEV

Čakamo že 33 let!

Leta 1955 so zastopniki Avstrije podpisali državno pogodbo. Velešile so s to pogodbo zagotovile manjšinam svobodo in pravice.

Vprašam se, kje so ostali RUSI, AMERIKANCI, FRANCOZI in ANGLEŽI, ali je Avstrija pogodbo izpolnila? Po mojem, da ne, ker na izpolnitev člena 7 avstrijske manjšine že 33 let čakamo.

Moj predlog bi bil, da država odstopi od pogodbe in velesile naj pridejo nazaj.

Naslov znan uredništvu

Krško-Stillegung

Der Landesvorsitzende der Sozialistischen Jugend Kärnten, Peter Kaiser, erklärte, daß das AKW Krško zu einem ständig größeren Gefahrenmoment für die Bevölkerung wird. Der nunmehrige Ausfall der Kühlwasserpumpen ist ein weiterer Beweis für die technische Fehlerhaftigkeit des grenznahen AKW. „Aufgrund der prekären Situation müssen Überlegungen angestellt werden, inwieweit ein überregionales Energiekonzept erstellt werden könne, welches eine endgültige Stillegung Krškos zum Ziel hat“, regte der SJ-Landesvorsitzende internationale Gespräche an.

SJÖ-Kärnten

Izobraževalna delavnica za dvojezično komunikacijo ustanovljena

Izobraževalna delavnica za dvojezično komunikacijo se imenuje novo društvo, ki je bilo ustanovljeno dne 22. 2. 1988 v Celovcu. Glavni cilj in namen društva je, da se bo zavzemalo za pospeševanje dvojezične komunikacije povsod tam, kjer je taka komunikacija smiselna, zaželena ali pa po zakonu predpisana. Društvo bo organiziralo skupinske pogovore s starši, ki živijo v bikulturni družini ali partnerstvu. Pri teh pogovorih naj bi se v prvi vrsti obravnavala vprašanja dvojezične vzgoje otrok. Nadalje bo društvo izdajalo posebne informacijske liste in brošure ter spodbujalo tudi k znanstvenemu soočanju o vprašanih dvojezičnosti. Društvo bo sprejemalo pobude in želje v smislu sprememb in izboljšav dvojezičnih komunikacijskih oblik ter po potrebi prevzelo funkcijo posrednika med pobudniki in prizadetimi javnimi ali privatnimi ustanovami.

V odbor društva so bili izvoljeni: za predsednico Milka Hudobnik, za podpredsednika Franc Tomažič, za tajnika dr. Franc Merkač, za finančnega referenta Martin Pandel, za nadaljnje člane odbora mag. Tatjana Feinig, mag. Marija Jurič, Milka Krajger-Merkač, mag. Pepe Marketz; v nadzorni organ Andrej Wakounig in Vinzenz Gotthardt, v razsodišče Franc Wakounig.

V sosvet pa so bili imenovani: dr. Pavel Apovnik, dr. Sepp Brugger, dr. Ute Hietsch, Angela Kuchling, Janko Merkač, dr. Mirko Messner, mag. Anton Schellander, dr. Vladimir Wakounig.

Skušalo bo izdelati kulturnopolitične pripomočke za uporabno dvojezično vedenje

tajnik — Franc Merkač

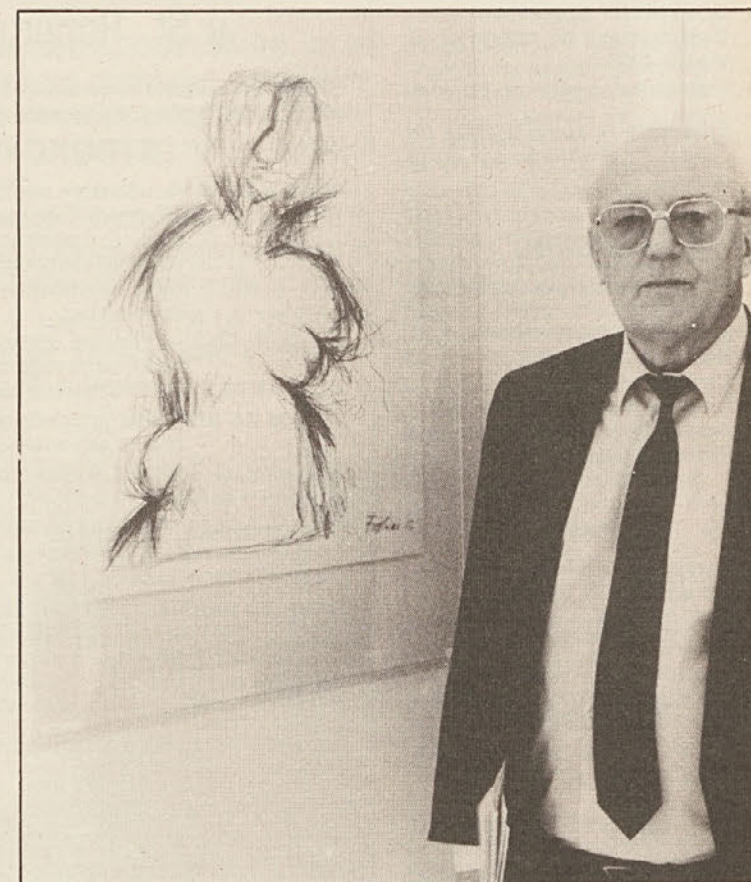
Forum 88 — mojstri v Galerie 61

Pod naslovom „forum 88“ je bila v torek, 23. februarja 1988, odprta v galeriji 61 razstava akvarelov, risb, olj, mešanih tehnik, grafik in skulptur, ki umetnikov Jožeta Ciuhe, Adolfa Frohnerja, Giselberta Hokeja, Andreja Jemca, Rudolfa Kedla, Aloisa Köchla, Kiki Kogelnikove, Corneliusa Kolliga, Lojzeta Logarja, Valentina Omana, Klavdija Palčiča, Jožeta In Lojzeta Spacala, Siegfrieda Tragatschniga, Draga Trsarja, Inge Vavra, Franka Vecchietta, Heinricha Walcherja in Giuseppeja Zizigaine: lahko bi skoraj rekli, da je to nadaljevanje prejšnje razstave „dialogi“.

Zamiselnost lastnika galerije, arh. Nietscha je, na eni strani biti na razpolago koroškimi in avstrijskim umetnikom, na drugi pa se odpreti mednarodnim tokovom in vplivom ter se opreti predvsem na umetniški potencial alpe-jadranskega prostora.

Sedanja razstava bo odprta do 7. aprila, vmes pa bo razstavljal Giselbert Hoke svoje najnovejše južnoameriške gvaše.

Še zanimiva informacija ob robu: razstava „dialogi“ je po posredovanju avstrijskega kulturnega inštituta šla v Zagreb in zagrebška univerza je dala ustrezne prostore na razpolago. wafra

Arhitekt Nietsch z delom Adolfa Frohnerja

Predstavljena knjiga

Pri slovenski manjšini v Avstriji in Italiji

Prejšnji teden, v sredo, 24. 2. 1988, sta akademika dr. Bogo Grafenauer in dr. Vratuša od Slovenske akademije znanosti in umetnosti predstavila knjigo „Pri slovenski manjšini v Avstriji in Italiji“, ki jo je akademija izdala.

Kot je znano (NT je o tem poročal), so lani obiskali predstavniki domala vseh jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti Slovence v Italiji in na Koroškem, njihove ustanove, menili pa so se tudi z uradnimi predstavniki dežel in njihovih ustanov (na Koroškem z deželnim glavarjem). Sad tega obiska je kar obširna knjiga, ki predstavlja močno informativno podlago o položaju Slovencev-zamejcev, kakor je na začetku predstavitve dejal predsednik NSKS dr. Matevž Grilo. Namen tega obiska, tako dr. Grafenauer, je bil, dati članom akademij možnost neposrednega informiranja o Slovincih — in to v širšem jugoslovanskem kontekstu. Že med obiskom so učenjaki ugotovili, da bi zanimanje Jugoslavije za potrebe zamejcev naj bilo veliko večje. Dr. Vratuša pa je ugotovil, da je kot sad tega potovanja treba videti poročilo akademikov, ki seveda ne leži nekje v predalih, ampak je

sestavni del mednarodne izmenjave literature in dognanj. Pri SAZU je bil ustanovljen medakademski odbor in že so načrtovani obiski pri Slovincih, Hrvatih in Srbih na

Madžarskem ter gradiščanskih Hrvatih. V to naj bi seveda bile vključene inštitucije manjšin samih, potem dotičnih držav in pa evropskih inštitutov. Tudi EGS se vse bolj zaveda nadregionalnega, vseevropskega pomena manjšin in tozadevnih skupnih projektov.

Dr. Vospernik in ravn. Kukovica pa sta informirala o trenutnem stanju v dvojezičnem šolstvu.

Na predstavitvi: od leve: Kukovica, dr. Grafenauer, dr. Vratuša, dr. Grilo

● Celovec

RISBE SOVJETSKIH MLA-DOSTNIKOV (Dušanbe)

Čas: razstava bo odprta do 8. marca 1988

Kraj: kulturna taberna Pri Joklnu

Prireditelj: Kulturno društvo Pri Joklnu in Avstrijsko-sovjetsko društvo

● Celovec

Branje in razprava Lisbeth N. Trallori:

„PLAŠČ TI DAM, DA GA BOŠ NOSIL V SVOBODI“

Čas: nedelja, 6. 3., ob 20. uri

Kraj: Pri Joklnu

Prireditelj: Kulturno društvo PRI JOKLNU

● Obirsko

Razstava: Ljubčo Dekovski „AKVARELI IN RISBE“

Čas: od 28. 2. do 6. 3. 1988

Kraj: župnišče na Obirskem

● Velikovec

REDNI OBČNI ZBOR Prosvetnega društva „LIPA“ v Velikovcu

Čas: sobota, 5. 3. 1988, ob 19.30

Kraj: Gospodinjska šola v Št. Rupertu

Po občnem zboru sledi: predavanje Vinka Ošlaka „Od obraza do izobrazbe“, predvajanje dlaslik društvenih prireditev, nastopi učencev Glasbene šole

● Obirsko

KONCERT

Čas: sobota, 5. 3. 1988, ob 20.00 uri

Kraj: gostilna Kovač na Obirskem

Prireditelj: MoPZ „Vinko Poljanec“ iz Škocijana, trio Libuče, MoPZ „Kralj Matjaž“ iz Libuče

● Bilčovs

KONCERT UČENCEV — SOLISTOV

Čas: sobota, 5. 3. 1988, ob 19.30 uri

Kraj: Ljudska šola v Bilčovsu

Prireditelj: Glasbena šola na Koroškem in SPD „Bilka“ v Bilčovsu

Sodelujejo: Kristijan Filipič — favta, Marko Jernej — saksofon, Darilja Kapus — klavir, Majda Krivograd — saksofon, Mateja Kert — klavir, Sabine Buchwald — citre, Dušan Sodja kot gost — klarinet;

● Vogrče

NAGRADNO KARTANJE

Čas: sobota, 5. 3. 1988, ob 19.00 uri

Kraj: pri Florijanu v Vogrčah

Prireditelj: DSG — Vogrče

Strokovna kmetijsko gospodinjska šola s pravico javnosti zavoda šolskih sester v Št. Rupertu v Velikovcu

SPOROČA staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje ali za 9. šolsko leto, da sprejema za šolsko leto 1988/89 učenke v **STROKOVNO ŠOLO.**

NAMEN ŠOLE je, učenkam poglobiti splošno izobrazbo in jim posredovati dobro podlago za poznejši uk v različnih poklicih. Usposablja dekleta pa tudi za samostojno vodstvo gospodinjstva, ker pripisuje posebno važnost spretnosti v kuhanju, šivanju, ročnosti in gospodinjstvu.

VZGOJNI CILJ — Pravilno oblikovanje telesnih in duševnih zmožnosti, samovzgoja in vzgoja v družini in družbi, poglobitev vere in verskega življenja.

POGOJ ZA SPREJEM je končana 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika oziroma narečja.

V primeru, da učenka 8. šolske stopnje ni končala, je v to šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

V danih pogojih dobijo učenke državno podporo za internat!

Ta šola velja tudi za 9. šolsko leto — politehnični letnik, poučuje se v obeh deželnih jezikih.

OBVEZNI PREDMETI: verouk, slovenščina, nemščina, računstvo, umevanje življenja, zdravstvo, petje, telovadba, znanstvo o perilu in oblačilih, gospodinjstvo, hranošlovje, vrtnarstvo, gospodarstvo, strojepis, kuhanje, šivanje, ročnosti, nega otroka.

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole: 9100 Völkermarkt/ Velikovec, Klosterstraße 2.

OBJAVA

Po odloku Deželnega šolskega sveta je na dvojezični Strokovni šoli za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu

VPISOVANJE DEKLET IN FANTOV

v 1. razred 3-letne strokovne šole za gospodarske poklice in v 1-letno gospodinjsko šolo.

Formularje za vpis lahko dobite že sedaj v šolski pisarni. Izpolnjene tiskovine je treba oddati na šoli.

29. februarja 1988.

Priložiti morate polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po telefonu 04253/343.

POGOJ ZA SPREJEM v oba tipa je uspešno opravljena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenščine.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo pa je poleg tega še potreben pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo na šoli 8. julija 1988.

Za obisk 1-letne gospodinjske šole ta test ni potreben.

Vodstvo šole

● Dom v Tinjah

v sredo, 2. marca, od 14. do 18. ure

Kuharski tečaj: **PECIVO IZ KVAŠENEGA TESTA**, nem.

Vodil: Brunhilde Weiditsch, Tinje

od četrta, 3. marca, od 18. ure do nedelje, 6. marca, do 13. ure

Duhovne vaje za žene: „**STUDENEC V PUŠČAVI IN OTOK V MORJU**“

Voditelj: žpk. Valentin Gotthardt, Galicija

od petka, 4. marca, od 18. ure do nedelje, 6. marca, do 13. ure

MEDITACIJSKI DNEVI ZA MLADE ODRASLE, nem.

Voditeljic: sr. Hemma Muschick in sr. Margareta Pieber
Vabljeni: Mladinci od 16. leta naprej in mladi odrasli

v petek, 4. marca, ob 19.30 uri

Koncert: **KLAVIRSKI-DUO:**

Alenka in Igor Dekleva

v soboto, 5. marca, od 9. do 17. ure

DUHOVNA OBNOVA ZA CURSILLISTE, nem.

Prireditelj: Cursillo-Sekretariat

od sobote, 5. marca, od 15. ure do nedelje, 6. marca, do 13. ure

DNEVI MEDITACIJE ZA DIJAKE 5. in 6. RAZREDA SREDNJIH ŠOL: **MOJA MLADOST — ŠANSA IN IZZIV**

Voditelj: mag. Peter Olip

od ponedeljka, 7. marca, od 18. ure do četrta, 10. marca, do 13. ure

DUHOVNE VAJE ZA STARŠE DUHOVNIKOV IN REDOVNIKOV, nem.

Predavatelj: p. Gerhard M. Waldner

od sobote, 21. maja 1988 do torika, 24. maja 1988

ROMARSKO IN IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE NA POLJSKO

Prijave: na Katoliški dom prosvete, Tinje

v soboto, 20. februarja, ob 19. uri

OTVORITEV RAZSTAVE LIKOVNIH DEL BRANKA DUHA (Razstava traja do 25. marca 1988)

Prodajam po izredno ugodni ceni

APNO ZA BELJENJE stanovanjskih sten!

Interesenti se naj javijo po tel.: 0 42 35 / 25 48.

JOŽE BLAŽEJ
Letina 8, 9143 Šmihel

Mohorjeva
MOJA KNJIGARNA

**SLOVENSKI SPORED
AVSTRIJSKEGA RADIA
VSAK DAN
od 18.10—19.00**

Torek, 1. 3. 1988

Halo, prijatelji! Partnerski magazin.

Sreda, 2. 3. 1988

Dobra volja je najbolja.
Večerna 21.00—22.00: 70 let organiziranega kulturnega dela med koroškimi Slovenci — odlomki iz prve skupne proslave obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev ob kulturnem prazniku.

Četrtek, 3. 3. 1988

Rož — Podjuna — Zilja.

Petek, 4. 3. 1988

Magazin novih knjig: Psihološki napotki za dnevno rabo: Misliti, delati, živeti ustvarjalno.

Sobota, 5. 3. 1988

Duhovni nagovor (R. Pinosa) — Voščila (Danica Urschitz).

Nedelja, 6. 3. 1988

„Koroška poje“. Posnetek prireditve KKZ popoldne v Celovcu.

Pon., 7. 3. 1988

Pričevanja (16). Polpretekla zgodovina koroških Slovencev: 1938.

2. 3. 1988, večerna oddaja
21.00—22.00

OSEMDESET LET ORGANIZIRANEGA KULTURNEGA DELA MED KOROŠKIMI SLOVENCIMI

V večerni oddaji, v sredo, 2. 3., boste tokrat prisluhnili odlomkom iz Prešernove proslave, ki je bila 3. februarja v avli Slovenske gimnazije v Celovcu. Prvič sta obe osrednji kulturni organizaciji skupno vabili na prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. V osrednjem delu sporeda so se prireditelji spomnili osemdesetletnice ustanovitve Krščansko-socialne zveze za Koroško, ki je bila predhodnica obeh osrednjih kulturnih organizacij.

petek, 4. 3. 1988, — knjižni magazin

MISLITI, DELATI, ŽIVETI USTVARJALNO — PSIHLOGIJA ZA VSAKODNEVNO RABO

V središču knjižnega magazina bo predstavitev knjige „Misliti, delati, živeti ustvarjalno“ znanega slovenskega psihologa Vida Pečjaka. Že leta se Pečjak ukvarja z različnimi vidiki človekove ustvarjalnosti.

**Premiera „Tolmun in kamen — Nicht wahr, Johann“
SPD „Dobrač“ z Brnce**

Mislím, da se je z zadnjo predstavo končalo obdobje, ko se je govorilo o pogumnih začetnikih na dramskem področju na Brnci, in da lahko začnemo skupino uvrščati med tiste bolj rutinirane in delovno zavzete stalnice v gledališkem amaterskem dogajanju med koroškimi Slovenci.

Tokrat je skupina izbrala komedijo Toneta Partljiča Tolmun in kamen, katero pa so z režiserjevo pomočjo temeljito predelali in ji primesili nekaj lokalnih specifičnosti. Osnovni motiv je v grobih orisih povzet po Cankarju; v Tolmun, „kraj na spodnjem Koroškem (ali kjerkoli)“, povprečen, banalen svet z mini srečami in mini tragedijami, zaide slikar. Umetnik. Kamen pade v tolmun, nekoliko vznemiri gladino — nič več.

Osnoven ton predstave je bila karikirano groteskna igra, razen mlade, zanesenjaške Zale, ki zastopa „nekoristne“ vrednote, kakršne je človek morda imel nekoč v (pozabljeni?) mladosti. Igralka Marija Hrovath je svojo nalogo opravila s primerno resnobnostjo in misijonarstvom, da je vsem takoj jasno, da ne bo opravila ničesar v boju z mlino na veter.

Zakonski par Marijo in Pavla sta zelo sproščeno in tempera-

mentno odigrala Zofija Debevec in Marjan Gallob. Ona — vsa hrepeneča, ki jo podeželje utesnjuje, tretja nosečnost pa širi, on — moralist, pedant in računar.

Njuna soseda, zakonca Myro in Johanna, sta zanimivo in posrečeno odigrala Irena Černut in Hanzi Urschitz. Dva človeka, po temperamentu nasprotna, po značaju pa vendarle ista pola. Igralsko sta zelo dobro dognala igro in protigro. Pridno nemškutarita po odru, kar

izzove seveda obilo smeha. Ob pogledu na koroški gvant medklic iz publike: „Ejga, obverkemfarja!“ Konec koncev pa ostaneta čisto simpatična in se veselita otroka. Če bo deklica, bo Kriemhilde, sicer pa Jörgelček. Občinstvo se stresa od smeha. In tu je še Emil, umetnik, ki ga je igral Lojzi Gallob, ta nadarjeni akrobat med komedijantstvom in človečnostjo, v razponu med sladkobnodišečim oblakom ljubezenskega in umetniškega kiča in končnim obračunom.

Režiserju Petru Militarovu gre priznanje za predstavo, saj je brezdvomno privedel igralce do razmišljanja o svojih vlogah, razgibal jih je in pripravil do živahne aktivnosti.

Temperamenta resnično ves čas nismo pogrešali. Morda bi ga bilo včasih malo manj bolj prav. Nenehno poplesavanje (npr. Zala ob prihodu) — služi morebiti ogrevanju? Motila je tudi pretirana zaposlenost igralcev. Ves čas so nekaj prestavljali, pogrinjali, jemali v roke, odlagali, odgrinjali, nosili. Nekoč (?) nekje (?) se bo treba naučiti, kam na odru z rokami. Kako bo naslednje leto? Žal mi ob obilici odkritih in skritih namigov in smešnej niso bile vse akcije jasne (kravje mukanje namesto zvona, salutiranje, večkratno šumenje vode v stranišču).

Režiser je sicer zelo dobro opravil zaupano mu nalogo in je tudi uporabil nekaj dobro preizkušanih prijemov, ki so se obnesli na naših odrih (npr. uporabljanje lokalnih imen časopisov, krajev, razobešeno perilo, koroški gvant, trenirka).

Scenografa sta bila Saša Kump in Janez Debevec, predstavo je vodila Regina Wutti.

S. Wakounig

„Ö3-100.000-šil.-kviz — Flori Wieser bil v finalu

OPAZILI SMO. . .

— tudi Janja Kert je uspela

Študent prava na Dunaju, bivši predsednik dunajskih študentov Flori Wieser iz Slovenjega Plajberka, se je že lani kvalificiral za finale popularnega radijskega kviza „Ö3 Hunderttausendschilling-Quiz“, pred kratkim pa je bil v kasinu v Gradcu veliki finale. Štirje najboljši, ki so vedeli vse odgovore v predkolu, so nastopili za naslov prvaka. Flori Wieser je tudi v Gradcu odlično odgovarjal in je ob koncu za las zgrešil 1. mesto. Postal je drugi.

Lani je Flori Wieser vedel po telefonu odgovor tudi na vprašanje, kateri po vrsti je bil zadnji kitajski vladar, toda moderator ga je očitno slabo razumel; pravzaprav bi Floriju pristalo 50.000,— za pravilni odgovor na t. i. „jack-pot“-vpra-

šanje. Flori Wieser pa se ni jezil, in je menil, da je vse skupaj samo igra, poleg tega pa je imel sam pri tem mnogo veselja.

Pretekli teden pa je Janja Kert iz Nonče vasi stopila v stopinje našega Florija. Vedela je odgovor na t. i. „jack-pot“-vprašanje in se je kvalificirala za finale, ki bo letos poleti.

Kako pa sta pravzaprav oba prišla v ta kviz? Moderatorji Ö3 izzbajo iz 12.000 vpošiljk vsak teden nekaj kandidatov, ki pa jih šele kratko pred oddajo kličejo. Vprašanja, ki jih jim stavijo, so iz političnega, kulturnega in športnega življenja in so precej težka.

P.S.: Oba kandidata sta absolventa Slovenske gimnazije.

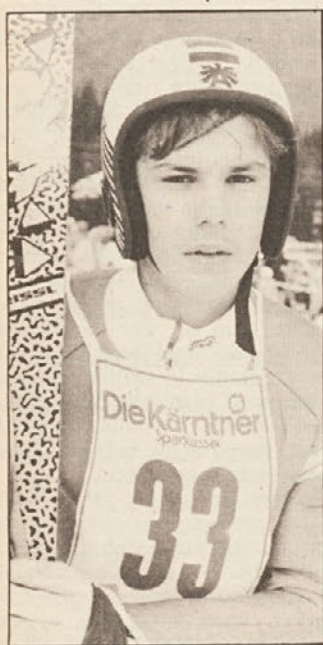
Flori Wieser

Zahomčani uspešni

V vseh razredih so pretekli konec tedna zmagali Zahomčani na austria-cupu v St. Egydu na Nižjem Avstrijskem. Hannes Frank, Günther Kaiser in Peter Kuglitsch so zmagali v svojih razredih.

Mladinci: 1. Hannes Frank 64,5/65—178,9; 4. Peter Rausch 61,5/64,5—169,0; 8. Janko Zwitler; 19. Kristijan Moser, 20. Martin Wiegele;
Šolarji II: 1. Günther Kaiser 52/45,5—195,7;
Šolarji: 1. Thomas Kuglitsch, 2. Schnabl;

Zahomčani bodo konec tedna nastopili na mednarodnih skokih v Železni Kapli.

Hannes Frank je zmagal.

Razpis in vabilo na

10. mednarodno tekmo v smučarskih skokih

Tekma bo v nedeljo, dne 6. marca 1988, na Podršnikovi skakalnici na Obirskem pri Železni Kapli.

Vodja tekmovanja: Jozi Hribar
Sodniki: po sklepu LSVK
Šef skakalnice: Wilhelm Fäblacher

Šef merilcev: Sophie Fäblacher
Program: 9.00 do 10.30 trening; ob 11.00 uri seja voditeljev moštev in sodnikov ter žrebanje štartnih števil v gostilni „Kovač“; ob 13.00 uri začetek tekme;

Prijave sprejema: dr. Avgust Brumnik, 9135 Železna Kapla 320

Konec prijav: 6. marec 1988—ob 11.00

Tekmujejo lahko: otroci I (1979—80), otroci II (1977—78), šolarji I (1975—76), šolarji II (1973—74);

Štartnina: šil. 35,—
Razglasitev rezultatov bo po tekmi v gostilni „Kovač“.

SAK konec tedna na priprave v Umag

SAK bo od petka, 4. marca, do petka, 11. marca, šel na priprave v Umag. Na programu je vrsta pripravljalnih tekem, predvsem pa trening z žogo, ki pri nas na Koroškem še ni najbolj možen. Na priprave bodo šli tudi mladi igralci, ki bodo letos gotovo morali deloma igrati že v I. moštvi, saj postaja kader SAK vedno manjši. Po odhodu Pihornerja, Galota in Luschniga se je zdaj poškodoval še Čertov.

Trener SAK **Lojze Jagodič** ima trenutno precejšnje skrbi. Na razpolago ima le majhen kader, mladim igralcem za avstrijski pokal pa gotovo še manjka nekoliko izkušenosti. Ne glede na težave pa je SAK treniral intenzivno od 20. januarja naprej in je kondicijsko že dobro pripravljen. **Legionar Mladen Jovičević**, ki je bil jeseni poškodovan, je treniral doslej brez vsakršnih težav, in bo v pokalu proti Vorwärts Steyr prav gotovo mogel igrati.

Novega napadalca **Richarda Burgerja** so v prvih tekmah seveda vsi posebno pozorno opazovali. Spričevalo: izredno hiter in nevaren napadalec, ki

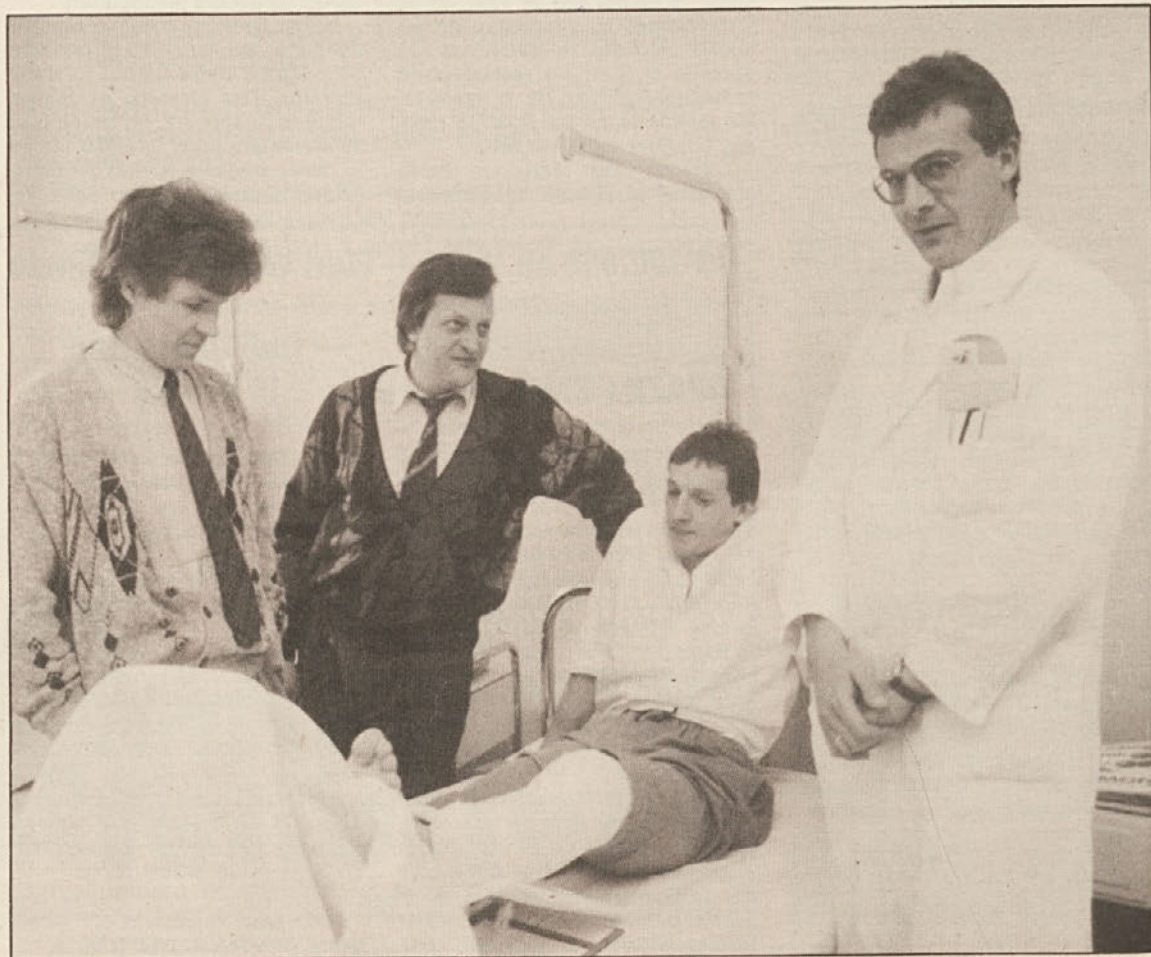
bo gotovo okrepil napad SAK. Skupno z nogometašem leta 1987 Arthurjem Hanserjem bo gotovo delal preglavice marsikateri obrambi, ki je imela še samo s Hanserjem dosti upravlja.

Arthur Hanser je bil po podelitvi nagrade nogometaša leta dokaj dobre volje in je vprašal, ali je možno doseči še kakšno višje odlikovanje, saj on menda niti ni dosegel vrha svoje nogometne kariere. Vigredi, tako Hanser, bo igral še znatno boljše, predvsem zaradi tega, ker bodo nasprotniki morali paziti tudi na Burgerja in se ne bodo mogli koncentrirati samo nanj.

Richard Burger je prišel iz Šentvida in se je zelo hitro vživel. V pokalni tekmi proti Vorwärts Steyr pri SAK posebno računajo na napadalca, ki je igral že v I. ligi.

V odlični formi je letos spet **Peter Stern**, ki se je posebno intenzivno pripravljajal. Stern je bil jeseni nekoliko poškodovan in ni mogel polno trenirati. Z odličnim Sternom v obrambi je trener Jagodič pričrčan, da tudi Steyr ne bo brez nadaljnega premagal SAK-a.

Wiegele: svetovno prvenstvo v smučarskih poletih

Olimpiada v Calgaryju, na kateri so Avstrijci dosegli 10 kolajn, je bila za skakalce dokaj neuspešna. Prav tako hitro pozabil je olimpiado tudi Zahomčan Franci Wiegele, ki bo skušal na svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih v Oberstdorfu dokazati, da šteje v svetovni vrh.

Osebni rekord Wiegeleta je 181 metrov, le 10 manj (191 m) od svetovnega rekorda Finca

Mattyja Nykänena. V Oberstdorfu bo letos od 11. do 13. marca svetovno prvenstvo, katerega pa se trikratni olimpijski prvak Nykänena ne bo udeležil. Drugače pa bo seveda celotna svetovna elita na startu, Franci Wiegele in ostali Avstrijci pa se bodo skušali rehabilitirati za slabe rezultate na olimpiadi, kjer je Wiegele v prvi vrsti imel velike težave s slabimi vremenskimi razmerami.

Pred svetovnim prvenstvom pa čaka na skakalce še konkurenca v finskem Lahtiju.

Sankanje v Lepeni

V Lepeni je priredil SŠK Obir mednarodno sankško tekmo, ki je bila odlično obiskana. Na novi progi so tekmovalci domačega kluba dosegli nekaj lepih rezultatov:

Tekmovalne sanke — ženske: 2. Klauđija Miklau (SŠK); **moški:** 1. Hanzl Smrtik, 5. Joži Karničar; **juniorji:** 1. Adi Miklau; **Športne sanke: moški:** 1. Fridi Osojnik (SŠK), 2. Flori Hribernik (Sele), 3. Willi Ušnik, 4. Willi Ošina (oba SŠK); **dvojice: moški:** 3. Uršič/Osojnik

Biljard: SBK/Cartrans zaključil prvenstvo

Slovenski biljardisti so v soboto z zmago 5:3 proti Pliberku zaključili prvenstvo v podligi in s tem s tremi točkami prednosti pred Pliberkom zasedli 1. mesto.

Tako imajo slovenski biljardisti sedaj možnost v play-offu za vstop v B-ligo, kar bi pomenilo lep uspeh v drugem tekmovalnem letu.

Za SBK/Cartrans so tokrat točkovali Logar 2 in Kušej, Krištof in Paul Verhnjak.

Nautik Korotan pod novim vodstvom

Na občnem zboru kluba Nautik Korotan je prišlo do nekaterih sprememb v odboru. Novi odbor sestavljajo sledeči „pomorščaki“ — predsednik: mag. Lojze Dolinar; podpredsednik: mag. Janko Urank; tajnik: mag. Franc David; blagajnik: dir. Aleš Šimenc; kontrolorja: dr. Marijan Sturm in Anton Sturm.

Novi odbor načrtuje dejavnost v klubu nekoliko poživiti. Vsak mesec hoče prirediti klubsko srečanje, pri katerem bodo člani izmenjavali mnenja, si ogledali kak film ali pa se domenili za jadranje konec tedna v Portorožu oz. Červarju. Načrtov je vsekakor cela vrsta, od ladijskega potovanja v počitnicah pa tja do izpita za voditelja ladje.

Nogomet

Inž. Herbert Ragautz spet predsednik KFV

Občni zbor Koroške nogometne zveze je preteklo soboto izvolil novi odbor, kateremu predseduje dolgoletni predsednik inž. Herbert Ragautz. Kot blagajnika je občni zbor potrdil domačina iz Šentjanža dr. Tomija Partla, ki je vrsto let v predsedstvu nogometne zveze.

Odbor KFV — predsednik: inž. Herbert Ragautz; podpredsednika: dr. Wilfried Seirer, inž. Harald Tauchmann; tajnik: Hermann Tilli; blagajnik: dr. Tomi Partl;

Pripravljalne nogometne tekme

SAK — Neca 3:8

Gole za SAK: Hanser, Pasterk, Kreutz;

Pri SAK je manjkala vrsta standardnih igralcev, mdr. tudi vratar Dalanović.

Dobri vas — DSG Sele 3:3

Gruze 3 oz. Fera, Hobel, Čertov

Šentjakob — SVG Pliberk 0:5

Ramšak 3, Hober, Hutter;

ASK — Bilčovs 2:4

Za Bilčovs: H. Krainer, L. Krainer, Lupar

Odbojka

SK Aich/Dob igra v soboto, 5. 3. 1988, ob 10.30 doma proti Hypo VBK Celovec II. Tekma bo v dvorani glavne šole.

Aleksander Čertov v bolnici

Nogometaš Slovenskega atletskega kluba se je na prvenstvu v dvorani težko poškodoval v kolenu in mora zdaj vsaj tri tedne nositi mavec. Čertov je trenutno pri vojakihi HSA v kasarni v Leninu leži v HSA v kasarni v Lenindorfu, kjer zgleđno gledajo na paciente, seveda tudi na našega nogometaša. Zdravnik v HSA dr. Miglautsch je trenerju Jagodiču in sekcijškemu vodji Waldhauserju razložil poškodbo v kolenu (Kreuzbandeinriß) in je dejal, da mladi nogometaš verjetno v pokalu proti Vorwärts Steyr (4. aprila) še ne bo mogel igrati. Uredništvo Našega tedinika želi Aleksandru hitro okrevanje. Mogoče pa bo le še pravočasno ozdravel, da bo lahko okreplil SAK v tej pomembni tekmi.

Namizni tenis

Selani zmagali v podligi

Proti Mostiču (Brückl) Mirko Oraže s svojo ekipo ni imel nobenih težav. Trojica Ramovš/Oraže/Smrtnik ni imela bistvenih težav in je zmagala prepričljivo 6:3 in je zdaj s tekmo manj na odličnem 2. mestu.

1. KAC	11 10 1 0 68-17 21
2. Sele	10 8 1 1 55-26 17
3. Borovlje	11 8 1 2 55-38 17
4. Völkend.	11 5 2 4 49-45 12
5. Labot	11 3 4 4 48-48 10
6. Bekštanj	11 4 1 6 39-56 9
7. Vrba	11 2 4 5 44-56 8
8. Mostič	11 2 3 6 41-57 7
9. Landskron	11 3 7 39-61 5
10. Seeboden	10 1 0 9 24-58 2

Selani zmagovalci deželnega prvenstva DSG

V nedeljo, 28. februarja, je v Selah bilo deželno smučarsko prvenstvo DSG. Udeležilo se ga je nad 100 tekmovalcev, proga in pogoji so bili odlični. Odlično pa se je odrezala DSG Sele: bili so jasen zmagovalce tega prvenstva, za kar jim iskreno čestitamo.

Razpored:

Kratka proga, dekleta I: 1. Dovjak Romana (DSG Sele) 26,95, 2. Roblek Martina (DSG Sele) 30,68, 3. Olip Verena (DSG Sele) 31,27. **Fantje I:** 1. Mak Dominik (DSG Sele) 26,78, 2. Wasner Egon (DSG Sele) 29,65, 3. Sleik Martin (Ročica) 30,06. **Dekleta II:** 1. Dovjak Anja (DSG Sele) 25,60 — najboljša dneva na kratki progi, 2. Strieder Sandra (Lesachtal) 27,20, 3.

V soboto finale v Podnu

V soboto bo v Podnu padla odločitev v otroškem pokalu Tyrolia. Šentjanžan Daniel Užnik je pred zadnjo tekmo skupno s Pliberčanom Schönfelderjem na 1. mestu, v moštvenem seštevku pa še vedno vodi Šentjanž 15 točk pred Pečo.

Pretekli konec tedna je Daniel Užnik padel na tekmi na planini Emberger in je kljub temu postal še drugi.

Pri dekletih pa so osvojile Šentjanžanke nekaj točk: 6. Marion Maloveršnik, 9. Katja Malle, 13. Birgič Filipič, 15. Tatjana Zalbatnik.

Finale Tyrolia-pokala v soboto, 5. 3. 1988, v Podnu

Start: ob 10.00
Prireditelj: ŠD Šentjanž

Pristovnik Katja (DSG Sele) 28,01. **Fantje II:** 1. Keli Ivan (DSG Sele) 26,44 — najboljši dneva na kratki progi, 2. Marko Hartweg (Kostanje) 26,47, 3. Roblek Igor (DSG Sele) 26,54. **Doğa proga, šolarji I in II — dekleta:** 1. Pristovnik Manuela (DSG Sele) 47,06, 2. Marko Karin (Kostanje) 49,08, 3. Wolfarth Kerstin (Kostanje) 49,23. **Fantje:** 1. Mak Aleksander (DSG Sele) 46,54, 2. Oraže Mario (DSG Sele) 48,10, 3. Haas Hans (Kostanje) 48,12. **Mladina in splošni razred — dekleta:** 1 in koroška DSG prvakinja: Lidija Oraže (DSG Sele) 44,53, 2. Dovjak Magda (DSG Sele) 45,41, 3. Dovjak Marija (DSG Sele) 47,93. **Moški — starostna skupina I in II:** 1. Ottowitz Janko (Podgorje) 41,91, 2. Winbichler Felizian (Lesachtal) 42,18, 3. Steiner Theo (Borovlje) 43,27. **Mladina moški:** 1. Triebnig Franc (Ročica) 42,54, 2. Oraže Edvard (DSG Sele) 43,05, 3. Mak Marlo (DSG Sele) 43,59. **Moški — splošni razred:** 1 in koroški DSG prvak: Werner Oraže (DSG Sele) 44,15, 2. Kropfisch Tomaž (Ročica) 42,84, 3. Čertov Pepi (DSG Sele) 42,98.

Ani Müller na svetovno prvenstvo v Avstralijo

Športnica leta 1987 Ani Müller iz Podgorij se bo udeležila svetovnega prvenstva na 10.000 metrov v Adelaidi v Avstraliji. Svetovno prvenstvo bo 20. marca. V Okladnu na Novi Zelandiji pa čaka Müllerjevo 26. marca svetovno prvenstvo

v cross-teku. Na svetovno prvenstvo bo spremil avstrijsko prvakinjo mož in trener Pepi Müller, ki je s svojo ženo treniral v Medulinu, kjer so bile januarja in februarja odlične razmere.

KOROŠKA POJE

ob 80-letnici ustanovitve Slovenske
krščansko-socialne zveze za Koroško

V CELOVCU NASTOPAJO SLEDEČI ZBORI:

Cerkveni zbor iz Šentpetra na Vašinjah, MEPZ „Podjuna“ iz Pliberka, Obirski ženski oktet, MEPZ SPD „Radiše“, MEPZ SPD „Srce“ iz Dobrle vasi, MOPZ „Foltej Hartman“ iz Pliberka, MOPZ SPD „Trta“ iz Žitare vasi, MEPZ „Gorotan“ KPD v Šmihelu, MEPZ „Peca“ iz Globasnice, MOPZ „Franc Leder Lesičjak“ iz Štebna pri Globasnici, „Plazniška dekleta“ iz Št. Lipša, MEPZ „Jakob Petelin Gallus“, Dekliški zbor Strokovne šole v Šentpetru, MEPZ SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni, MOPZ „Mirko Filej“ iz Gorice, vokalni oktet Tro iz Prevalj

**v nedeljo,
6. marca 1988,
ob 14.30
v Domu glasbe
v Celovcu**

MOPZ „Franc Leder Lesičjak“ iz Štebna pri Globasnici

MEPZ SPD „Srce“ iz Dobrle vasi

**v nedeljo,
13. marca 1988,
ob 14.30
v Delavski
zbornici
v Beljaku**